

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravnistvu prečman:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Iz našega vsakega dan sveder izveščenih dogodkov in pravnih.

Inserti veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti t. d., to je administrativne stvari.

Posredovanje štoviha velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ostra.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 68.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede insertov se naj pošilja za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 35.

Svetovna vojna.

Uspehi naših čet pri Gorlicah. — Ponesrečeni ruski navali v Karpatih. — 2200 Rusov vjetih. — Poraz ruske konjenice v jugovzhodni Galiciji. — Zavrtnjeni francoski napadi v Champagni in v Argonih. — Boji v Vogezih. — Brezuspješni ruski napadi v Poljski.

PREBITA RUSKA STRELSKA ČRTA PRI GORLICAH. — UNIČUJOČE RUSKE IZGUBE PRI LUPKOWU. — 1200 RUSOV VJETIH. — POTOLČENA SOVRAŽNA KONJENICA V JUGOVZHODNI GALICIJI.

Dunaj, 8. marca. (Kor. urad.) Uradno razglasa, dne 8. marca: V bojih v ruski Poljski, ki še trajajo, smo mnogopot izvojevali uspehe.

Sovražnika smo vrgli z močnimi izgubami iz več sprednjih oporišč in strelskih črt. Enak uspeh je imel kratak naval naših čet ob fronti v zapadni Galiciji, kjer smo v prostoru pri Gorlicah prodrli dele sovražne strelske črte ter po krvavi boju zavzeli neko vas. Več častnikov in nad 500 mož smo vjeli.

V Karpatih se vrše srčiti boji. V prostoru pri Lupkoku so Rusi včeraj popoldne započeli napad z močnimi četami.

S pridobivanjem novih ojačenj je sovražnik vedno obnavljal razredčene svoje čete, jih z vsemi sredstvi podil naprej ter vključil težkim izgubam z napadom trikrat prodrl blizu do naših pozicij.

Zadnji ruski naskok se je vsakokrat izjalovil ob naših zavornih črtah, pri čemer je imel sovražnik uničujoče izgube.

Stotine mrtvih leži pred našimi postojankami.

V nekem drugem odseku bojne

fronte so naše čete po odbitem ruskem navalu nepričakovano pričele z napadom, zavzele po sovražniku močno zasedeno kopo ter znova vjele 10 častnikov in 700 mož. Tudi na neki sosedni višini smo vjeli tisoč Rusov.

V jugovzhodni Galiciji je doživela občuten poraz močna sovražna konjenica, ki je osumiteno operirala proti krilu naših pozicij.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Hoff er, fml.

IZJALOVljeni RUSKI NAPADI PRI AUGUSTOWU. PRZASZ-NYSZU IN PLOCKU.

Berolin, 8. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Veliki glavni stan, dne 8. marca.

Vzhodno bojišče. Južno od Augustowa so se ponesrečili ruski napadi. Sovražnik je imel velike izgube.

Pri Lomzi se vrše nadaljni boji. Zapadno od Przasznysza in vzhodno od Plocka so Rusi izvršili brezuspješne napade.

Pri Ravi so naše čete odbile več ruskih nočnih napadov.

Ruski navali iz okolice Nowega miasta niso imeli nobenega uspeha. Število tamkaj vjetih Rusov znaša 115 mož.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusko uradno poročilo.

z dne 5. t. m. pravi: Na fronti med Njemenom in Vislo se vrši naša ofenziva na cesti od Olite; sovražnik se drži ob prehodih pri Limnu in pri Serajih. Pri Grodnu smo nadalje napredovali ter vjeli več častnikov in nekaj sto mož.

V Karpatih nas Avstriji dan in noč napadajo, naše čete se branijo z ročnimi granatami in bajonetnimi protinaskoki. Vjeli smo tudi precej sovražnikov in ugrabili več strojnih pušk.

V vzhodni Galiciji se drže Avstriji ob reki Lukvi in do Jezupola.

Komunike z dne 6. marca se glasi: Na celi fronti od Njemena do Visle trajajo luti boji naprej. V nekaterih sektorjih naše čete naglo prodirajo. Pri Mocarzi (vzhodno od Jedwabna) smo vjeli 4 častnike in nekaj sto mož ter ugrabili 6 strojnih pušk. V naskoku smo vzeli od sovražnika utrjeni kolodvor Konopki ob železnici na Mlawo.

Južno od Zaklyczina smo osvojili neko utrjeno sovražno pozicijo.

V vzhodni Galiciji nas Avstriji ne napadajo več tako luto. Naše čete so zopet zasedle izpraznjeni Stanislavov ter prekoračile brez boja reko Lukvo.

(V ruskem uradnem poročilu je zanimavo priznanje, da so ruske čete iz strahu pred bližajočimi se Avstriji izpraznili Stanislavov ter ga še le sedaj, ko je nastal na tem delu bojišča po poročilu našega generalnega štaba nekaj odmor zopet zasedle. Op. ur.)

BOJI V KARPATIH.

»Az Est« piše: V boju, ki se vrši v okolici Dukle, je nastopila zaradi vremenskih razmer pavza. Boji so podobni obleganju, pri katerem skušajo naše čete pregnati Ruse, ki so se zakopali v več zaporednih pozicijah. Nekaj važnih vrhov so naši že dobili v roke. Zlasti mnogo zaslug so si iztekli naši pionirji, kar se z vseh strani posebno naglašajo.

Dasiravno so boji v Karpatih zadnje dni zaradi snežnih zametov ponekod daleč ob fronti utihnili, so Rusi včeraj vendar zopet pričeli na

več krajih s silnimi napadi, iz katerih so se razvili luti boji. Povsod so bili ruski napadi odbiti z velikimi izgubami za Ruse. Vreme je sedaj nekoliko milejše, ker pa v dolinah sneg kopni, je preskrba z živili in municijo zelo težavna.

»A. Nap« poroča iz Satoralje: V zgornjem delu doline reke San in ob galskem pobočju gore Halics ter v kotlini pri Cisni so se razvili zadnje štiri dni luti boji. Rusi se obupno trudijo, da bi zavzeli naše pozicije z neprestanimi naskoki in ognjem artiljerije. Zlasti se trudijo Rusi, zasesti 1303 m visoki vrh Ravko in zahodno od njega ležeči 1014 m visoki prelaz Strih ter pozicije na gori Kamien. V naskoku so dospeli 200 do 150 korakov pred naše pozicije. Naše čete do zadnjega trenutka niso streljale. Šele ko sta si stala sovražnika blizu nasproti, so pričeli naši s strahovitim ognjem pušk in topov. Pod učinkom tega ognja se je zlomil napad Rusov. Rusi so imeli strahovite izgube.

S FRONTE OB DUNAJCU.

»Nowa Reforma« prinaša od svojega posebnega poročevalca poročilo, ki pravi, da artiljerijski boj ob Dunajcu še vedno traja. Sovražnik obsepa celo okolico s pravo točo šrapnelov in granat ter strelja iz svojih pozicij na desnem bregu Dunajca v smeri na Zabno, Sieradze, Orporyszow in Zakirchalo. Naše baterije odgovarjajo z močnim ognjem. Grmenje topov je strašno.

»Kurjer Polski« pravi, da so zasedli Rusi, ko so zapustili Tarnov, Martinov vrh. Silno so obstreljevali Rusi okolico Marcinkowic. Rusi stojijo tu pri krajih Konary - Podlesie, Niecieci. Odgovarja jim naša artiljerija.

IZ PRZEMYSLA.

Krakovski listi ponatiskujejo neko dopisnico iz Przemysla, ki pravi, da so sovražni letalci pripluli nad trdnjavo, niso pa napravili nobene škode. Mesto preskrbuje ubožnejše prebivalstvo s premogom, petrolejem, soljo in mlekom. Drva si jemlje prebivalstvo iz kneza Sapiehe gozdov. Trdnjavsko poveljništvo prodaja.

ja živila mestnim prebivalcem. Sedaj v mestu ni epidemične bolezni. Pred kratkim so celo odprli neko gimnazijo. Splošno razpoloženje je dobro.

PO BOJIH V MAZURIJI.

Berolin, 8. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad priobčuje to - le nadaljnje poročilo iz glavnega stana o porazu desete ruske armade. V Avgustovskem gozdu smo našli ogromno plena. Spravili ga na varno vzprtičje novih ruskih napadov, ni bilo lahko. Dne 21. februarja so se Rusi vdali. Že 23. februarja so dospeli v Suvalki prvi vplnjeni topovi iz Avgustova. Na cesti v Grodno, med Avgustovom in Lizakom, je stalo 50 napolnjenih ruskih municijskih voz. Skoro nepregleden je bil plen v južno - vzhodnem delu Avgustovskega gozda, kjer so se vdale štiri zajete ruske divizije. Največje opustošenje je videti med Volkušom in Mlymeckom. Cele ruske trenske kolone je tu uničil naš artiljerijski ogenj. Na poti med Mlymeckom in Barmickim je ležalo na stotine ruskih težkih granat, ki so jih Rusi pri kapitulaciji pustili tamkaj ležati.

Zanimivi so tudi ukazi, ki smo jih našli pri višjih ruskih štabih. Tako je izdalo najvišje poveljstvo desete ruske armade dne 5. decembra ta - le ukaz: Vrhovni poveljnik je odredil točno izvedbo ukaza najvišjega vojnega poveljstva, ki ukazuje, da je pri napadu vse moške delazmožne prebivalce od 10. leta naprej gnati pred armado.

Ukaz z dne 5. decembra: Najvišji poveljnik armade na severozapadni fronti je telegrafično sporočil, da se pri njem vsak dan pritožuje prebivalstvo nad ropanjem. Proti temu je nastopil kar najstrožje. Prirediti so se slučajji, da so sovražne čete prišle v naše vasi, a so jih pustile popolnoma nedotaknjene, medtem, ko so naše čete te vasi pozneje oropale. Obžalovati je, da so se taki slučajji pripetili v naši armadi.

Ukaz z dne 7. februarja: Najvišji poveljnik je ukazal, da je opozoriti na vedno pogostejše pojavljajoče slučaje pomanjkanja zvez ob fronti in pri četah, ki leže ena za drugo. V

Upajmo, da bodo naša pisma prištevati k slednjim.

— Mlada prijateljica sta vstala, da se poslovita. Med tem ko je gospa de Keradieu oblačila svoj plašč, je rekla gospodična Villars baronu:

— Zanesem se torej na vas, da sklenete kupčijo za tega krasnega rujavca.

— Gotovo, pojutrišnjem je v vaših rokah, nato pričneva s svojimi jutranji sprehodi.

— Kako se veselim. Jaz potrebujem telovadbe in prostega zraka. Ob odhodu je marki pogledal deklici v oči:

— Brez zamere, kaj ne? je del in ji prvič podal roko.

Annie mu je podala svojo in ponovila z veselim nasmehom:

— Brez zamere.

Po odhodu gostov so se gospa Villars in deklici zopet posvetile korespondenci; toda Annie misli so bile že drugod. Večerni pogovor, podoba Van Dycka sta ji blodila po glavi in ji vsak trenutek trgala niti njenega popisa. Ne, ne videla bi rada, da ta potomec gospoda na Blo-nay poroči navadno Amerikanko. Bila bi velika nesreča . . . Ah, prijatelj ravno ni, ta marki! Kako samostojnega se je pokazal. Ni mu zamerila, zakaj, končno je bil to le dokaz zanimanja za njo. Čutila je, da sta postala prijatelja. Ta misel jo je veselila . . . Prijatelj! Ali si tega ni, ne da si je mogla razložiti zakaj, želela od trenutka, ko ga je srečala na svojem potu?

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Dalje.)

— Francozi mi bolj ugajajo, kakor sem pričakovala, je povzela gospodična Villars. Zabavni, da, celo interesantni so. Nekateri — ne vsi — se nasproti ženskam prav lepo vedejo.

— Ta bi bila lepa, da se Annie poroči s Francozom, je menila gospa de Keradieu.

— Tega pa nikdar ne! je živahno ugovarjala deklica.

— Hvala Bogu! je vzklila Klara, še ima trčico pameti.

— Zares laskavo zame, ki sem se omožila v Franciji!

— O, baron te opravičuje. Pri-znaj, da je malo takih mož v Parizu kakor on.

— Tudi drugod ne.

V tem trenutku je nekdo potrkal na vrata in na splošno začudenje je vstopil gospod de Keradieu, spremljal ga je pa Jacques.

Annie ni mogla zatreči male vznemirjenosti.

Marki je prosil oprostjenja, da prihaja ob tej uri.

— Da, naravnost siloma sem ga privedel, je rekel baron. Misli sem

si, dva nista preveč, da pregovorita gospodično Villars, da se odpove ridžanu, ki si ga je že izbrala.

— Odpovem naj se mu? Nikdar, dokler živim! Razumeva se že čudovito, čutim, da ga bodem mogla obdržati v rokah.

— Da, toda gospod d' Anguilhon je imel z menoj vred vtisk, da utegne konj tistega, ki ga zajaše, ukaniti.

— Prosim te, Annie, se je vmešala gospa Villars, ne bodi trdovratna.

— O, mama, ti ne razumeš ničesar o konjih, je odvrnila deklica nekoliko ozlovoljena; zdi se mi, da poznaš komaj rep.

Vse je udarilo v smeh. Edini marki je ostal resen in Annie je imela občutek, da ga je njena živahnost neprijetno dirnila.

— Prav res, je nadaljevala z milejšim glasom. Za konje moraš imeti veselje, da razumeš poželjenje, zajahati plemenitega, zelo živahnega in nekoliko nevarnega konja.

— Nikakor, je odgovorila gospa Villars, jaz te zabave ne razumem, pač pa umem zelo dobro svojo skrb, da te ne vidim pohabljenega in popačenega.

— Pomirite se, milostljiva, je rekel Jacques; nikakor ne dopustimo, da vaša gospodična hčerka kupi nevarnega konja.

— Toda, povejte mi vendar, kako napako ste odkrili na tem ridžanstem konju?

— Nič, razun neko izredno nervoznost. Med kolena jahača se ga ni ravno bati, ženske pa bi ne videl rad na njegovem hrbtu.

— Tako lep je! je rekla Annie z od nevolje in žalosti solznimi očmi.

— Da, priznam, toda rujavec je krasen. Dosti vam da opraviiti in boljše je balanciran. Kraljica bi vas zavidala zanj!

Gospodična Villars je še vedno uporno šobila usta. Skušala je kljubovati markijevemu trdnemu na njo uprtemu pogledu in njeni prsti so nemirno mrcvarili rob njenega pasu.

— Dva sta proti meni sami, je rekla zmajajoč z rameni, udati se moram. Naj velja torej rujavec.

— Izvrstno! Pametna deklet ste, je rekel gospod de Keradieu. Prav redko se zgodi, da se Amerikanka tako radovoljno poda.

— Mari so tako samostojnega značaja? je vprašal Jacques.

— Samostojne? Pa še kako! V Zedinjenih državah velja predvsem načelo, da ne prihajaj k nikomur z nasveti, niti k svojim najbližjim sorodnikom. Pri nas nazivljemo to egoizem, tam spoštovanje — osebne svobode. Tako se je neki moj ameri-

kanski znanec zelo čudil, ko je v naših omnibusih čital prefektov razglas, ki naroča potnikom, naj ne zapuste voza prej, dokler se niso prepričali, da morejo to storiti brez nevarnosti. Ta razglas se mu je zdel smešen in celo predrzen, smatral ga je kot atentat na svobodo, — na pravico, da se sme ubiti, kakor mu dra-

go. Zdaj si moreš misliti, kakšen duh vlada v tej deželi.

— Potem, gospodična, vas moram prositi oprostjenja, ker sem vam hotel zabraniti, da si zlozomite vrat, je del Jacques s komaj opazljivim nasmehom.

— In jaz da zadostim evropskim običajem, se smatram dolžna, zahvaliti se vam na pozornosti, ki ste mi jo izkazali.

— Prosim, je odvrnil marki.

— Izvrstno! je vzklila baron, kakor vidim, sta storila vsak svojo dolžnost.

— Gospod de Keradieu, čudim se vašemu pogumu, da ste poročili Amerikanko, je dela gospodična Villars, hoteč se maščevati za svoj poraz nad enim ali drugim.

— To, gospodična, prihaja od-tod, da sem od narave pogumen in da sem čutil v sebi moč, da dosežem od svoje žene, naj si bodi ta ali ona, spoštovanje in pokorščino.

— O, uboge Amerikanke! Da vedo, kaj jih čaka v Evropi! je zaničljivo vzklila Klara.

— Druga za drugo pridejo sem, je ročno odgovoril baron. Tedaj je opazil njih pisalne mape in pričeta pisma.

— Ah, zaposlene ste bile s svojo korespondenco. Prepričan sem, da pošljete domov prav lepe slike večerajšnjega plesa. Čez sto let bodo v Zedinjenih državah imeli zelo zanimive evropske dokumente in pisma bodo postala dragocena.

tem oziru je to pomanjkanje šlo tako daleč, da sta dva oddelka, ki sta ležala drug za drugim, napadla drug drugega in da sta si prizadejala velike izgube ter je bilo mogoče, jih ustavi šele, ko sta prišla na razdaljo, da bi eden na drugega lahko izvršil bajonetni naskok.

Berlinska »Holzwelt« poroča dodatno k temu poročilu korespondenčnega urada, da je nemška armada v velikem boju pri Mazurskih jezerih zajela poleg drugega plena tudi okrog 2000 raznih vozov, ki so jih prepeljali v Thorn, Frankobrod o. O., Poznanjsko in v Berlin. Vrednost teh zaplenjenih vozov se ceni na več milijonov mark in je večina teh vozov že v porabi na bojiščih, zlasti na vzhodu. Po večini gre tu za trenske vozove in vozove za artiljerijsko municijo, ki so izdelani iz hrastovine in jesenovine. Vozovi so po večini izborni izdelani, kolesa jako močna. Mnogo je tudi dvokolesnih vozov z izredno visokimi kolesi, ki jako dobro služijo na razmnoženih potih v Rusiji. V kolikor so vozovi poškodovani, jih bodo popravili. Kako velik je plen, se uvidi najbolje iz tega, da je najvišje vojno poveljstvo omejilo naročbe, oziroma, da je v nekaterih slučajih celo nepotrebno, naročati vozove.

Švedski vojni poročevalci o vztrajnosti avstro - ogrskih čet.

Berlin, 8. marca. (Kor. urad.) »Tageszeitung« poroča sledeče stockholmsko poročilo: Nekaj švedskih poročevalcev, ki se nahajajo na avstro-ogrski fronti, piše o vztrajnosti avstro - ogrskih čet sledeče: Po velikem pomanjkanju, kakršnega pač ne najdemo v vojni zgodovini, smo prišli na ravnino, severno od Karpatov. Če pomislimo, da je bila navadno le ena sama pot za prekošenje čez Karpat na razpolaganje, da so Rusi vse hiše in vasi porušili, da so bile čete dan in noč med vednimi boji pod milim nebom, ne da bi mogli prižgati ogenj, da ne izdajo svojih pozicij nasprotniku, in to vse pri najneugodnejših vremenskih razmerah, tedaj moramo popolnoma in najtopleše občudovati avstro - ogrske vojske za njihov nepremagljiv pogum in energijo, kakor tudi za voljo, zmagati.

Proglasitev svete vojne v Budimpešti.

Budimpešta, 8. marca. (Ogrski kor. urad.) Mohamedanske vojske budimpeštanske garnizije so danes dopoldne zbrali v vojašnici nadvojvode Karla, kjer se jim je sporočil manifest kalifa, o proglasitvi svete vojne. Stotnik Ibrahimović je prebral fetvo v hrvaškem jeziku, nakar so vojski zaklicali hura. Velicanstvom sultanu Mehmedu, cesarju in kralju Francu Jožefu in cesarju Viljemu.

Angleški komentar k boju proti Rusiji.

Polkovnik Repington, vojaški sodrinski list »Times«, prinaša pregled dogodkov ob ruski fronti, katerim dodaja komentar o izglelih avstro - ogrsko - nemške ofenzive. Polkovnik Repington mora priznati, da je verjetno, da bo imela ta ofenziva uspeh in da so Nemci dosegli že strateški uspeh s pomočjo svojih železnic. Nemška ofenziva je manj nevarna, če vdrjo Nemci v Rusijo samo. Tudi je treba pripomniti, da avstro - ogrsko - nemške čete, če ne štejejo več kakor 2 milijona bojevnikov, ne bodo mogle izvesti uspešnih operacij na avstrijskem bojišču. Resna invazija v Rusijo zahteva silno številno premoč in to je mogoče doseči samo, če bi bili zavezniki na zahodu popolnoma poraženi, kar pa sedaj ni pričakovati. Najhuje, kar se more Rusom zgoditi, je, da jih požene nazaj. Nemška stvar bi v tem slučaju naravno trajno ne pridobila, če bi nesreča ne hotela, da se ruske čete razpršijo in da jih potem posamezni sovražni oddelki pobijejo. — Zgodovina bo učila, ali je bil sklep. Ruse napasti sredi zime, moder ali ne. Jasno pa je, če se ne doseže odločilna zmaga in če se borile utabore v svojih zakopih, da bo za Nemce in Avstrijo težko vzdržati svojo bojno fronto, ki se razteza na razdaljo 1000 km, proti vedno naraščajoči moči Rusije. Se teže pa bi bilo za Nemce, zmanjšati svoje vojne sile, da izsilijo odločitev v ofenzivi na zahodu.

Repington pa priznava, da vpliva avstro - ogrsko - nemška ofenziva proti Rusiji, moralno in politično na Balkan.

Francoska municija za Srbijo.

»Corriere della sera« poroča iz Bukareste: V srbsko mesto Kladova ob Donavi, nedaleč od rumunske meje, je priplul parnik, ki je vlekel drugo ladjo, na kateri je bilo štirideset

vagonov municije. Najbrže je bilo tudi par težkih topov. Vse to je bilo prišlo iz Francije.

PONESREČENI FRANCOSKI NAPADI PRI SONAINU IN LE MESNILLU. — BOJI V VOGEZIH ŠE NISO ZAKLJUČENI.

Berlin, 8. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolfstovega urada: Veliki glavni stan, 8. marca.

Zapadno bojišče. Sovražni letalci so metali na Ostende bombe, ki so ubile tri Belgijce.

Boji v Champagni še trajajo. Pri Sonainu smo sročili odbili sovražnika v boju mož proti možu. Ponoči se je boj zopet pričel.

V okolici severovzhodno od Le Mesnilla se je popoldne popolnoma ponesrečili sovražni napad.

Nasnočni protinapad je bil uspešen, vili smo 140 Francozov.

V gozdu Priester severozapadno od Pont à Moussona smo odbili francoske navale.

V Vogezih še niso zaključeni boji v okolici zapadno od Münster in severno od Sennheima.

Vrhovno armažno vodstvo.

Namen francoske ofenzive v Champagni.

»Daily Mail« poroča iz Pariza, da je namen francoskih sunkov v Champagni »popolnoma jasen«. — Francozi prodirajo korak za korakom, da zasedejo pozicije ob grebenih visoke planote, ki obvladuje izvirke in zgornji tok Aisne, da oslabe pritisk na Reims in prisilijo Nemce, da se umaknejo. Zadnjih 14 dni si napadalec niso privoščili niti trenutka miru.

Boj v zraku.

V soboto se je vršil med Nancyjem in Toulom lov na neki nemški aeroplan. Ko so izvedeli, da se bliža neko nemško letalo, so se francoski aviatiki takoj dvignili, da obkolijo in napadejo nemško letalo. Istočasno je začela streljati tudi artiljerija na letalo, ki je takoj okrenilo proti Aizici. Ker je letalo krožilo precej visoko, je moglo dospeti do nemških črt, predno se je Francozom posrečilo letalo uspešno napasti.

Francoski vojni begunci.

Iz Berna: V obmejnih kantonih je švicarska policija v zadnjem času prišla opetovano francoske dezerterje, ki jih je v svrhu konstatacije njihovih personalij prepeljala v Bern.

Transport indijskih čet v Evropo.

Iz Rima poročajo »Münch. Neueste Nachrichten« dne 7. t. m.: Potniki s parnika »Dandolo«, ki so iz Bombaya prispeji v Neapel, pripovedujejo, da je v Bombaju pripravljenih 60 francoskih in angleških transportnih ladij, da prepeljejo 60.000 indijskih čet v Evropo.

Nova francoska razstreliva.

Iz Curiha poroča »Lokalanzeiger«: Iznajditelj melinita, Eugène Turpin, je predložil francoskemu vojnemu ministrstvu dve novi iznajdbi razstreliv, ki naj končajo boj v zakopih.

Razporeženje na Francoskem.

Iz Pariza poročajo: »Temps« sviri pred optimizmom. Nikdo naj si ne dela iluzij zaradi dozdavnih težkoč v notranjosti Nemčije. Boj je silen in dolgotrajen. Ne gre pretiravati dejstev in se varati z napačnim naziranjem, da bi mogla lakota zdrobiti na mah nemško moč. Nemci se bodo na gospodarskem polju ravnotako upirali, kakor na vojaškem, dokler bodo to dovoljevale moči. Nemci vedo umreti v boju, vedeli bodo tudi trpeti za svojo stvar. Nemški narod je vzgojen za vojno, vse elemente od najnižjega do najvišjega obvladuje požrtvovalnost in vsi so pripravljeni, nositi vse pomanjkanje. Nemci so strašen sovražnik, Francozi ne smejo računati, da bo njih moč kmalu zlomljena. Za to je treba mnogo večjega napora, kakor doslej.

»N. Züricher Zeitg.« piše, da je vojna na južnem Francoskem zelo nepopolarna. Govori se o vojni, kakor o zelo neprijetni stvari, ki se vrši prav daleč stran in ki jo je treba čim prej odstraniti, ker moti vsakdanje življenje. Tudi drugod se pojavljajo simptomi nezadovoljnosti v narodu. Deloma so to posledice nekulantnosti posameznih industrijalcev, ki v sedanjem času zmanjšujejo mezde prav nespametno, potem pa so to posledice brez dvoma pretiranih vesti o velikanskih dobičkih gotovih prodajalcev.

Nasledovnost na južnem Francoskem.

Curih, 8. marca. (Kor. urad.) Kakor poroča nek korespondenčni list »Nene Züricher Zeitung«, je vojna na južnem Francoskem nepopolarna. Govori se o njej, kakor o nekem daljnem dogodku, kakor o neki neprijetni stvari, ki se dogaja v veliki oddaljenosti in ki naj bi bila kmalu končana, ker moti vsakdanje življenje. Tudi drugde se pojavljajo simptomi nezadovoljnosti med ljudstvom. Temu so predvsem vzrok zlorabe industrijalcev, ki izrabljajo sedanj položaj v to, da na nespameten način prikrajšujejo delavcem mezde. Nadaljni vzrok temu so brezdvomno pretirane govorice o ogromnih dobičkih gotovih posredovalcev.

Draginja na Angleškem.

London, 7. marca. (Kor. urad.) Po poročilu »Labour Gazette«, narašča na Angleškem draginja zlasti za moko, kruh in meso. V splošnem so poskočile cene živilih v mesecu januarju za 3 do 4%, za kruh in moko pa za 9 do 12%.

VOJNA NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Iz Londona poročajo, da je bil prodan norveški parnik »Thorwis« 26. januarja neki firmi v Manchesteru. Ta parnik, ki je imel 501 tona, je pred Weymouthom torpediral neki nemški podmorski čoln.

»Evening Standard« piše: Od pričetka blokade Anglije s strani nemških podmorskih čolnov so pretekli skoraj 3 tedni, predno se je posrečilo en tak čoln uničiti. To pa dokazuje, da ti nevarni mali nasprotniki za naše veliko trgovsko in vojno brode niso ravno nevidni. Toda tri tedne je angleška plovba precej ovirana in poštna zveza s celino motena, tudi življenje se je podražilo in ni se posrečilo prebosti bule te podmorske kuge. Ali je bil slučaj, ali posledica gotovih metod, da se je posrečilo uničiti podmorski čoln, še ni dognano. Gotovo pa je, da ima Nemčija mnogo podmorskih čolnov okrog Anglije, vsled česar je nujno potrebno, da se akcija proti tem krvosom Anglije pospeši.

Iz Curiha poročajo, da je francosko mornariško ministrstvo vsled nevarnosti podmorskih čolnov dalo razdeliti 70.000 rešilnih pasov med mornarji.

Plavajoče mine.

Iz Haaga se poroča, da so večkrat tik kopališča v Scheveningenu opazili neko angleško plavajočo mino. V bližini Lossduinena se je posrečilo mornarjem, da so več plavajočih min razstrelili.

IZGUBLJENE ANGLEŠKE LADJE.

Iz Berlina se poroča, da je bilo v mesecu februarju na Angleškem objavljenih 39 imen angleških ladij, ki so se ali potopile, oziroma ki do 25. februarja niso dosele na svoje mesto.

Poškodovana angleška vojna ladja.

Berlin, 8. marca. (Kor. urad.) Listi priobčujejo poročilo hamburškega »Fremdenblatta«, v katerem se pravi, da so s parnika »Rotterdam«, ki je došel iz Leitha v Rotterdam, videli dne 6. marca, kako sta dve ladji vlekli v Fifth of Forth vojno ladjo, ki je bila na sprednjem delu zelo poškodovana in katere ime ni znano.

NAPAD NA DARDANELE.

Izjava ruskega diplomata o operacijah ruske armade proti Carigradu.

»N. Fr. Pr.« poroča iz Milana: Ataše ruskega veleposlanstva v Rimu pl. Poggenpohl izjavlja v »Gazetta del Popolo«:

»Rusija se glede posesti Carigrada še ni sporazumela s svojimi zaveznicami.

V kratkem se izkrca ruska armada pri Midii ter prehití Francoze in Angleže pri njihovem prodiranju na Carigrad.

GRŠKA NA RAZPOTJU.

Odločitev kralja Konstantina in po njej povzročena demisijska ministrskega predsednika Venizelosa vzbujajo po celi Evropi največjo pozornost. Oba najpopularnejša međa grškega naroda: kralj Konstantin zmagovalni vojskovodja grške armade in Venizelos stvaritelj »Velike Grške« sta postala politična nasprotnika. Za kraljem stoji armada, Venizelos se opira na trdno parlamentarno večino in na javno mnenje v državi. Položaj je tak, da se mora reči, da je kraljeva odločitev le provizorna in da jo bo smatrati še le takrat za definitivno,

kadar se uklone Venizelos kot reprezentant javnega mnenja grškega naroda in kot nosilec mogočnega konstitucionalnega vpliva grškega parlamenta ali pa (kar je precej neverjetno), kadar se ta dva faktorja odločita od Venizelosa in odobriti kraljevo stališče. Dosedaj še nimamo uradnega sporočila, da bi bil Zaimis poverjeno mu min. predsedništvo sprejel. Zaimis je danes v grškem javnem življenju precej nevtralna oseba in le če se mu posreči pridobiti Venizelosovo večino vsaj v toliko, da mu ne bo napovedala boja, je mogoče, da prevzame vlado, katere provizoričen značaj je jasen.

Po privatnih informacijah iz Aten je bila tripletenta zahtevala od Grške jasno izjavo, da bo šla s trojnim sporazumom. Anglija in Francija sta predložile grški vladi konkretne predloge glede sodelovanja grške armade in ji tudi navedle nagrade za to sodelovanje: predvsem naj bi Grška dobila maloazijsko dardanelsko obal in Smirno. Venizelos je zastopal v kronskem svetu mnenje, da naj Grška te ponudbe takoj akceptira. Kralj pa se je postavil na stališče in sicer na podlagi referata šefa generalnega štaba, da je podjetje proti Dardanellam jako težavno in da bi bila udeležba grške armade naravnost opasna, ker nima grška vlada glede Bolgarije nikakih garancij. Tudi pripravljenost grške armade ni taka, da bi se smelo brez najtežjih vzrokov jo zaplesti v novo vojno. Kralj se je torej opiral predvsem na vojaške argumente, akoravno so bili za njega in za one državljane, ki se strinjajo z njim morda tudi politični motivi.

Zbornica je prirejela Venizelosu, ko ji je naznanil svojo demisijo, velike ovacije, ter je bila na to odgodena.

Nadaljni razvoj politične krize je treba pričakovati z največjo napetostjo.

Grška armada ni dovolj pripravljena.

»Giornale d' Italia« izve iz Aten, da se je odločil kralj Konstantin za nevtralnost s težkim srcem, ker armada še ni dovolj pripravljena in ker je dežela vsled prejšnjih vojn gospodarsko in finančno preoslabljena, da bi se podala v novo vojno.

Venizelos in Zaimis.

»Messaggero« poroča iz Aten: Venizelos se je napram večim časnikarjem izjavil, da bo Zaimis delal strogo nevtralnno politiko. On, Venizelos upa, da vsled te politike novo osvojeno ozemlje ne bo prišlo v nevarnost. Njegova stranka bo še nadalje podpirala vlado. Da bi bila sklicana zbornica, niti misliti ni.

Francija in kriza na Grškem.

Vest o demisiji grškega kabineta je menda v Parizu povzročila večje iznenadenje, nego se je dalo razvideti iz prvih komentarjev francoskih listov. V Parizu niso prav nič dvomili, da bo Grška v najkrajšem času posegla za orožjem in konflikt ob strani trojnega sporazuma, vendar pa so skušali dopovedati Grški in drugim nevtralnim državam, o katerih upajo, da bodo vsled akcije pred Dardanellami opustili nevtraliteto v prosep Francije in njenih zaveznikov, da se to vmešavanje ne sme omejiti na lokalizirano akcijo. Če tudi smatrajo demisijsko kabineta Venizelos za težavnejšo, ker se s tem Grška akcija zakasni, so vendar prepričani, da se bo kralj Konstantin udal nasvetom svojih pravih (?) prijateljev. Spričo razdelitve Turčije, ki se pripravlja z akcijo pred Dardanellami, ne sme in ne more ostati Grška mirna.

Neka privatna brzojavka pariškega »Tempsa« pravi, da je treba počakati, da se izve pravi vzrok odpušitve Venizelosa. Imenovanje Zaimisa še ne pomenja nove smeri v politiki Grške. »Mi se branimo meniti, da bi se dala Grška izpodrinuti iz smeri, v kateri je njena usoda, ter motiti v svojih prijateljskih odnosih napram nam, ki jih je okrepila tradicija. Procvit helenizma je presijalen, da bi mogel propasti v napačni politiki.«

Grška armada ni mobilizirana.

Berlin, 8. marca. »Berliner Tagblatt« poroča: Vest o splošni mobilizaciji grške armade niso utemeljevali. Grška še ne bo takoj intervenirala, pač pa namerava grška vlada zahtevati od Turčije garancije glede v Turčiji živečih Grkov. O stališču Turčije bo pač tudi odvisna nadaljna politika grške vlade. Diplomacija trojnega sporazuma je seveda neumorno na dela. Javnost je popolnoma na strani tripletente, razburjenost je splošna, toda napram avstrijskim in nemškim podanikom se obnaša množica korektno.

Nameravan atak na grškega kralja?

Iz Aten poročajo, da so tam aretirali nekega sumljivega človeka, ki

se je že par dni plazil okrog kraljeve palače. Policija ga je aretirala in baje dognala, da se piše Atanas in da je načelnik tolp, ki je pripravljala atentat na kralja. V Atanasovem stanovanju so našli 20.000 frankov denarja in mnogo francoskih in angleških pisem.

Grška in Bolgarska.

Kakor se poroča v Carigradu, je zahtevala grška vlada od Bolgarske pojasnila, zakaj zbira čete na grški meji. Bolgarska je odgovorila, da dela to z ozirom na nameravane splošne manevre.

Sestanek Giolittija in Salandra.

»Neue Freie Presse« javlja iz Milana: »Stampa« poroča, da se je vršil tedi sestanek ministrskega predsednika Salandra s posl. Giolittijem. Rezultat sestanka je ta, da bo Giolitti tudi še v naprej podpiral politiko Salandrovega kabineta.

Shod balkanskih socialistov.

Sofija, 7. marca. (Kor. urad.) Zborovanje socialistične delavske stranke je bilo zelo dobro obiskano in je poteklo popolnoma mirno. V imenu romunskih socialistov je govorila socialistinja dr. Jekaterina Arbore, v imenu srbskih član skupščine Lapčević. Vsi govorniki so govorili proti kapitalizmu, monarhizmu in carizmu, ki so povzročili vojno, ter zahtevali, da se ustanovi federativna balkanska republika. Labčević je rekel med drugim, da je Srbija danes velik grob. Mrtvi kličejo iz groba: Dovolj je vojne. Koncem zborovanja je predlagal predsednik, naj se energično protestira proti nečloveškim odredbam ruske vlade napram onim članom ruske dume, ki so imeli pogum, nastopiti v dumi za mir.

PRED NOVO REVOLUCIJO NA PORTUGALSKEM.

Berlin, 8. marca. Iz Madrida poročajo: Politični položaj na Portugalskem postaja vedno brezupnejši. Demokracija so napovedali pod vodstvom Alfonza Coste vojaški diktaturi odločen boj. V Badajozu je prišlo med meščani in vojniki do krvavih spopadov. V Lisabonu je razgnalo vojaštvo velik shod demokratov, ki so se zbrali v parlamentu. Vse kaže, da se nahaja Portugalska pred novo meščansko vojno.

VOJNE PRIPRAVE V AMERIKI.

Kakor poročajo »Times« iz Washingtona, vozijo iz Pittsburga in drugih mest, kjer imajo shranjeno orožje, velike množine topov na kalfornsko obal, v Teksas, Florido in Panamski prekop. Vsa nadaljna dela v Panamskem prekopu so ustavili, da zgrade velike betonske temelje za nepremične obrežne baterije. Kakor poroča »Rotterdamischer Courant«, bo predsednik Wilson že v sredo podpisal več zakonskih načrtov, v katerih se zahtevajo 4 milijarde mark za obrambo obali.

Ameriške kupčije.

»Times« poročajo iz Washingtona, da je predsednik Wilson podpisal mornariški zakon. Kongres je sprejel resolucijo, ki pooblašča predsednika, da stori vse korake, da prepreči, da zapuste ladje z materialom in moštvo za ladje vojskujočih se držav ameriška pristanišča, s čimer bi se kršila nevtralnost. Prvotna resolucija je dobila na predlog senata dostavek, ki pravi, da te resolucije ni tako razlagati, da bi bila vlada upravičena poseči v navadno pošiljanje vojne municije vojskujočim se državam.

RUSKI ČASTNIK O VPADU V KARPATE.

V bojih pri Siankiu je bil vjet tudi ruski major Ivan Kostin. Ruski častnik, ki je bil ranjen v tem boju ter se je bil udeležil vseh bojev Rusov v Karpatih, pripoveduje o strategiji Rusov na tem bojišču baje tole: Z boji v Karpatih si ščitimo hrbet. Zato moramo imeti v rokah prelaze. Ta zaščita zaledja je strašna naloga; saj veste sami, kaj se pravi, boriti se pozimi v Karpatih brez potrebnega nadomeščanja živih, ki je šasih celo nemogoče. Saj poznate največjega skupnega sovražnika, silni mraz in nepremagljive težkoče terena. Toda vaš položaj v Karpatih je bistveno lažji. Vi ste tu doma, dočim se prične naša meja šele v Galiciji. Vi lahko skrbite iz zaledja za proviantiranje svojih čet, dočim ne moremo mi ničesar rekvirirati v popolnoma obiskani Galiciji ter smo popolnoma navezani na oddaljeno Rusijo. Kljub tej neprecenljivi vrednosti morate prestati tudi vi najhuje boje, ker tu se moramo bojevati predvsem proti naravi in to napravila položaj

neznosen. Zaraditega moramo mi žrtvovati vse in se bojevati do skrajnosti, četudi z največjimi žrtvami, samo da dobimo v posest prelaze, kar je za nas najvažnejše. Poudarjam zlasti, da rabimo samo prelaze, kar se vidi iz majhnega odpora, ki smo ga stali nasproti na ogrskih tleh, da prekoračenje prelazov ne spada več v naš program.

Da bi prodrl v osrčje Ogrske, bi rabili tako močne čete, da bi se, če bi hotele odgovorjati tukajšnjim razmeram, ne mogle dovolj hitro gibati. Saj smo komaj poskusili priti skozi Csontos in Soslak in tudi na prelaze nas je gnalo samo upanje, da bomo morda na potu tja našli hrano. Tudi se nismo niti za trenutek vdaljali upanju, da bi se mogli s četami, ki bi prodrle skozi prelaze, dolgo držati na ogrskih tleh. Tako smo bili o tem prepričani, da smo si že v naprej vsak korak nazaj zagurali. Ko smo prišli na Ogrsko, nismo razdejali niti ene železnice, nismo pogrnili niti enega mostu v zrak, nobenega predora nismo uničili, naproti, pustili smo jih med našo navzočnostjo ravnotako zastražiti, kakor vi. To pa vse zato, ker so bile te komunikacije potrebne na samo za naše umikanje, marveč tudi za naše prihodnje vpade.

Kar se tiče sodelovanja Prusov v Karpatih, je nadaljeval major, je bilo to za nas presenečenje, o katerem je izvedelo naše vojno poveljstvo šele tri dni pred napadom. Seveda je bilo potem že prepozno, da bi ta udarec skušali paralizirati. To kooperacijo nemških čet z avstro-ogorskimi četami v Karpatih smo seveda skušali pred našimi četami prikriti. Naravno je seveda, da to močno ojačenje sovražnika ni moglo dolgo ostati skrivnost, ker se je kmalu izkazalo, da se nasproti sovražniku nahajamo v popolnoma drugi situaciji, kakor pri prejšnjih naših vpadih. Ne glede na Pruse, so bile avstro-ogrske čete v Karpatih izborno prehranjene in opremljene, tako da je razumljivo, kako so z lahkoto prestajale hudi mrz in velike napore.

Značilno je, je končal major, da je poveljnik kišinevskega polka obljubil za vsakega vjetega Avstrijca ali Ogra po šestnajst rubljev, in reči moram, da ga ta njegova obljuba ni mnogo stala.

Legar.

To skupno ime dajemo trem boleznim ki pa so tako po svojem izvoru, kakor po svojih znakih in po svojem poteku dokaj različne.

Trebušni legar (typhus abdominalis) je pri nas pač najbolj poznan izmed teh treh bolezni. O pegastem legarju (typhus petechialis) smo slišali zlasti mnogo v sedanjem vojnem času, sedaj nas pa opozarjajo zdravniški krogi še na tretjo vrsto, ponavljajočo se mrzlico (febris recurrens).

Namen teh besed nikakor ni, podati občinstvu poduk o zdravljenju teh bolezni, pomotno bi bilo tudi, če bi hotel kdo iskati v teh vrstah pripomoček za nedvomno spoznanje teh bolezni, pač pa je naš namen opozoriti širše kroge na gotove znake te bolezni, da vedo ob pravem času poklicati zdravnika in s tem preprečiti veliko nevarnost za cele kraje.

Trebušni legar provzroča posebne vrste bacila (baccillus typhi abdominalis), ki se nahaja v krvi, izločkih in izmečkih bolnika. Strup izločkov teh bacilov se nahaja pred vsem v limfatičnem sistemu črevesa pa tudi v bronhijah in drugod. Začetkom obolenja so gotove žleze v črevesu zatekle, pozneje razpadejo te žleze in zapuščajo v črevesu bule (takozvane tifozne bule) ki celo lahko predro črevo. Če se pa bule zace-lijajo, nastanejo na njih mestu brazgotine.

Dožene se trebušni legar naj- ložje na ta način, da se konstatira navzočnost zgoraj omenjenih bacilov, kar se zopet najbolje zgodi v 2. in 3. tednu obolenja. Takrat je nevarnost prenosa na drugega človeka tudi največja. Bolniki tožijo, da jih glava silno boli, jezik ima proti koncu prvega tedna obolenja na svojem sprednjem koncu rdeč trikot z dobro vidnim rdečim robom, bolniki so zelo žejni. Vedno imajo bolni močan katar sopil, pogosto se pridruži boleznim tudi pljučnica ali rebrnica. Začetek legarja se pokaže navadno v splošni pobotosti, hrana ne tekne, bolni spi nemirno, glava ga boli, včasih ga napade omotica, bole ga udi, morda mu priteče tudi kri iz nosa. Kmalu se pokaže vročica, ki naraste že prvi teden do 40°. Bolnemu se začne blesti. Trebuh je navadno že prve dni nekoliko napihnjen ter boli če ga močneje pritisneš, zlasti na desni strani. Zdravnik sliši pri takem pritiskanju tudi prav karakteristično grgranje v črevesu. Od 7. do 9. dneva se pokažejo na trebuhu in prsih posamezne, kakor leča velike

rdeče pike, ki izginejo, če pritisneš na nje, se pa kmalu zopet pokažejo. Telesna temperatura je vedno visoka, zvečer višja, kakor zjutraj. Žila bije po 90 do 100krat v minuti. V drugem tednu obolenja je bolnik že zelo izpremenjen. Bolnik ne more več pravilno misliti, obraz dobi neumen izraz, nič ne spravi bolnika iz apatičnosti, pojavlja se drinavica, bolni leže nepremično na hrbtu, odpadki gredo pod nje. Le včasih spregovore kako nerazumljivo besedo ali pa segajo z rokama v zrak, kakor bi tam kaj pobirali. Drugi bolniki so zelo nemirni, se premetavajo po postelji, skušajo vstati in se razgaljajo, celo napade besnosti je opazovati. Skoraj vedno v drugem tednu obolenja izločajo bolniki po 3 do 4krat, odpadki so vodeni in navadno rumeni, dočim so bili bolniki v prvem tednu navadno zaprti. Dihanje je hitro in navadno površno, lica modrikasta, oči napol zaprte. Čellust, zobje in jezik so črnikasto prevlečeni, sapa smrdi. Trebuh je močno napet. Tudi rdeče pike na telesu so se pomnožile. Zvečer znaša vročina pogosto 40° do 41,5°, žila utripa do 120krat. Tretji teden je dosegla bolezen vrhunec. Bolnik je nesprejemljiv za zunanje vtiske. Napihnjenost trebuha je večja, tudi rdeče pike so se pomnožile. Če se obrne bolniku na boku, pade koncem tretjega tedna temperatura in počasi se bolniku vrača zdravje. Včasih pa se pojavljajo druge bolezni kot posledica legarja ali pa se odpro nove bule v črevesu ter bolnik kmalu nato umre. Seveda poteka legar pri raznih ljudeh popolnoma različno. Izmed bolezni, ki se pojavljajo po prestanem legarju je omeniti pljučnico, rebrnico, vnetje ledic in druge. Umrljivost je bila svoj čas precej velika, danes umre komaj vsak deseti za to boleznijo.

Važno je, da se bolnik takoj odloči od drugih ljudi, soba, v kateri leži bolnik, mora biti zračna in zelo suha. Bolnika je treba skrbno snaziti in skrbeti za to, da ne leži pretrdo. Usta mu je vedno izpirati, dati mu je pogosto vode in zdravila, ki jih zapiše zdravnik proti vročici. Hrana mora biti lahko prebavljiva, daje se mnogo mleka, krepke juhe z jajci, vino, konjak. Po zdravniškem naročilu se smejo bolniki kopati tudi na poseben način. Zlasti je paziti pri okrevajočih na hrano in še dolgo ko so že ozdraveli, ne smejo dobiti rekonvalescenti težke hrane. Najboljša je napol tekoča hrana.

Da se obranimo legarja je treba paziti zlasti, da pitna voda ni onesnažena, skrbno se varujemo vsakega dotika z ljudmi in predmeti, ki so prišli v dotiko s kakim za legarjem bolnim. Tudi varstveno cepljenje je priporočljivo.

Pegasti legar so označevali kot »dokaz človeške bede«. Prij se je mislilo, da se razširja te vrste legar, tudi vojni legar ali lazaretin vročica imenovan, po zraku. Sedaj pa so prišli do spoznanja, da prenašajo kal bolezni uši. Zelo dvomljivo je, ali prenašajo bolezen tudi bolhe. Navadno popade bolezen odrasle ljudi, redko otroke in starce. Žal provzročitelji bolezni še ni znan.

Ko popade bolezen človeka, ga začne tresti mrzlica, bolni se čuti pobitega, glavobol pa ni ravno posebno hud, pač nastopajo omotice, brni mu v ušesih, nahod se pojavlja in pojavlja se tudi vnetje goltanca. Bolniki so navadno apatični. Tretji do peti dan se pokažejo na celem telesu razen na dlani in na obrazu kakor leča velike pike. Te pike dobe čez nekaj dni v globljših partijah kože podpluthe. Če pritisnemo s prstom na nje, ne izgine popolnoma, sredina ostane. Drugi teden je dosegla bolezen vrhunec. Če ozdrave bolniki, se to zgodi mnogo hitreje, kakor pri trebušnem legarju. Umrljivost znaša do 20% pri primerni skrbnosti.

Razloča se ta bolezen od trebušnega legarja v temle: 1. Glavobol se navadno ne pojavi. 2. Bolnika bole udi in križ. 3. obraz je zabreklen in rdeč. 4. na jeziku ni spoznatni motenja. 5. pike na telesu so karakteristične vsled podplutbe. 6. bolezen se pojavi hipno. 7. rekonvalescenti niso hudo shujšali. 8. pegasti legar je silno nalezljiv, pojavlja se nepričakovano na raznih krajih, zlasti med revnejšim prebivalstvom.

Bolezen širijo uši, in sicer uši v obleki. Zato je strogo paziti na snaznost. Uš je zelo občutljiva proti gorkoti, že gorkota 35° C jo umori. Zato je desinfekcija s paro zelo umestna. Proti ušem se uporabljajo eterična olja, n. pr. 70 delov 96% alkohola in 30 delov janeževnega olja. Pri namanjanju telesa je paziti, ker se lahko napravijo mozoli in je škodljivo za ledice. Bolje je poskropiti obleko. Tudi z bencinom se pokončajo uši. Popolnoma brez dvoma pa še ni dognano, ali se bolezen ne razširja še na drug način, morda pri kašljanju ali kihanju.

Febris recurrens nastopa tudi »epidemično. Vzrok so gotovi mikroskopični organizmi v krvi, Spirochaeta Obermeieri.

Bolezen se prične s hudo vročico do 40° in več, ki traja več dni ter naenkrat preneha. Čez nekaj dni se vročica ponovi. Bolniki so zelo pobiti, boli jih miškulatura zlasti v mečah, vranica in jetra sta zatekli, bolniki se močno pote. Če bolniki močno onemorejo, pri visoki vročini, zlatenici, hudi bolečinah se zviša umrljivost pri tem takozvanem bili-oznem tifoidu na 50 do 70%, dočim za tifozno vročico umre do 5% obolelih. Trikrat do štirikrat se ponove napadi, potem se stanje bolniku izboljša.

To vrsto legarja je spoznat z vso gotovostjo navadno le s preiskavo krvi, pri čemer je treba skrajne previdnosti, ker prodro majhni organizmi v krvi celo skozi kožo.

Tudi to bolezen širijo uši, ter se varujemo proti tej bolezni na enak način, kakor proti pegastemu legarju.

Največje važnosti pa je, da se v vsakem sumljivem slučaju odstranijo bolniki od družine in da domači nemudoma pokličejo zdravnika.

Dnevne vesti.

— **Grof Tisza zopet na Dunaju.** Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je prišel včeraj zjutraj zopet na Dunaj, kjer je konferiral z našimi državniki. Popoldne se je vrnil grof Tisza v Budimpešto.

— **Vojni minister odlikovan.** Cesar je podelil vojnemu ministru fcm. vitezu pl. Krobatinu zaslužno zvezdo z vojno dekoracijo za zasluge za »Rdeči križ«.

— **Zunanji minister odlikovan.** Nemški »Reichsanzeiger« priobčuje podelitev Črnega orla avstro-ogrskega zunanjemu ministru baronu Burianu.

— **Odlikovani Slovenci.** Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda so dobili: četovodje Jurij Gašparič, Viktor Krulj, Josip Pintar in Ludvik Volarič; korporala Alojzij Gorkič in Edvard Križman ter desetinik Ivan Krapež, vsi 97. pešpolka; praporščak Jurij Marjanovič in nadlovec Mihael Serajnik, 8. lovskega bataljona; četovodji Leopold Filipič, dragonskega polka št. 5, in Ivan Virant, 7. poljskega topničarskega polka; korporali Ivan Bolkovič, Josip Januška, Franc Stožir; ognjica Anton Kolarič in topničar Alojzij Bensa, 8. poljskega topničarskega polka; korporal 3. saperskega bataljona Josip Dobrin in četovodja Ivan Mačnik in infanterist Josip Kozak, 7. pešpolka. — Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili: korporala G. Jeglič in Franc Lavre; desetinik Ludvik Zgaga ter infanteristi Ivan Hudomernik, Ignacij Pasterk, Jip Šerlin, Ivan Smeričnik in Franc Rabič, vsi 7. pešpolka; nadmestni rezervist Oskar Kaučič, 17. pešpolka; narednik Ignacij Krez; četovodja Karel Koračin; korporali Franc Jazbec, Franc Koder, Andrej Kornoča, Ivan Savré in Martin Frigelj; desetiniki Franc Cenin, Jakob Perovšek, Ivan Rakovec, Mihael Rožman, Ivan Smukač, Franc Ventrčnik in Josip Sušnik; enoletni prostovoljec med. Ivan Melišnik; infanteristi Ivan Bolka, Ivan Burkelca, Jakob Černe, Ivan Dežman, Tomaž Dobravec, Blaž Festajn, Andrej Galič, Josip Glavič, Anton Gorenc, Andrej Jekla, Pavel Martinšek, Ivan Prelisnik, Josip Razboršek, Štefan Slejko, Ivan Vodnik, Anton Zakrajšek ter častniški sluga Franc Remec, vsi od 17. pešpolka.

— **Signum laudis.** Dne 12. marca bo 25 let, kar je ustanovil cesar vojaško zaslužno svetinjo, ki se imenuje signum laudis. To svetinjo dobe osebe, ki so se z odličnim ponašanjem pred sovražnikom, ali z odličnimi zaslugami v miru pridobili cesarsko pohvalno priznanje. Svetinja je iz pozlačene bronovine. Oficirji nosijo to svetinjo na belo-rdečem traku.

— **Inspiciranje naprav »Rdečega križa« v Ljubljani.** Zvezni predsednik avstrijske družbe »Rdečega križa«, Rudolf grof Abensperg u. Traun, pride kot c. kr. komisar za avstrijsko organizacijo pomožne službe jutri, dne 10. marca ob 5. uri 46 minut popoldne v Ljubljano. Komisar želi spoznati poveljništvo prostovoljnega ljubljanskega gasilnega društva in je izrekel namen, izreči gasilstvu nekaj priznanih besed za njega patriotično delovanje. Grof Abensperg ostane jutri v Ljubljani. V četrtek bo inspiciral naprave »Rdečega križa« ter si ogledal tudi naprave prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva pred »Mestnim domom«.

— **Junaške smrti za domovino** je padel v Karpatih gospod Ivan Lukšan, c. in kr. praporščak bos.-herc. pešpolka št. 4. Ob priliki nekega nasoka, dne 23. februarja, zadet od sovražne krogle v srce, je v par li-

pih izdihnil svojo plemenito dušo. Vrlemu bojnemu tovarišu in spodnještaterskim Slovincem dobro znanemu nadebudnemu železniškemu uradniku blag spomin!

— **Iz ruskega vjetništva** se je oglasil Albin Škof, poddesetnik 27. domobranskega pešpolka, 12. stot. Ker že od 26. oktobra 1914 ni pisal, se je splošno domnevalo, da je padel na bojišču. Sedaj se nahaja v Stančiji, Almanasniji, Rusiji.

— **Pozdrav iz bojišča.** Prejeli smo to - le vojnopoštno dopisnico: Kolomea, 15. februarja. Iskrene pozdrave vsem čitateljem »Slovenskega Naroda«. — Lev Ali. Vasič, ognjica. Prav dobro napredujemo.

— **S severnega bojišča** je pisal slovenski medicinec svoji materi pismo, iz katerega posnamemo sledeče: »... Danes (27. februarja) je sedem mesecev, odkar sem zapustil Ljubljano in vse ljube domače in svojo ljubčo majko, s srcem, polnim trepeta pred negotovo bodočnostjo. Pred šestimi meseci se je bila prva bitka, pred petimi meseci smo marširali dolge in utrudljive marše proti zapadu, pred štirimi meseci smo ležali v pozicijah pred Przemyslom, v jarkih, kamor je prišla grozna žena, kolera. Pred tremi meseci smo v groznem mrazu šli na Ogrsko, pred dvema mesecema sem sedel z l. v blatu, dežju in snegu na vznožju hriba. Čez dan je prišel potem oni moment, ko sem l. izgubil; ali je ostal živ, ali je mrtev, ne vem. Pred mesecem dni pa smo šli ven na gore, kjer prebivamo še danes v primitivnih domovih. Pa slednjič si človek iz neprilike že kako pomaga. In tako mi danes to novo življenje v podzemskih luknjah še dosti ugaja, in sem se prav rad vrnil, ko sem bil zadnjič v vasi, da na obvezovališču zdravniku pomagam. Zdrav sem dovoli; nahod in malo kašlja ima pa tako skoro vsako med nami. Vendar uživam vsaj sveži zrak, četudi je semtertia presneto mraz. Upam, da je glavna sila zime že zlomljena, četudi moramo v gorovju računati z daljšo zimo. Ej, pomlad, težko pričakovana, pomeni za nas dež in veter in slabe ceste. A kljub temu pozdravljam vsak dan z veseljem sonce, ki vedno bolj na moči pridobiva. Da mraz še tako primeroma dobro pretrpimo, je pač tudi vzrok dobre hrane. Kruha vedno dovolj in dobrega. Kuhar je štajerski Slovenec in zna svojo stvar imenitno. Plačamo zelo malo, za en mesec komaj pet kron, pa imamo kosilo in večerjo. Danes na pr. popoldne prekaljen karé s kislim zeljem, zvečer mrzli goveji jezik s krompirjevo salato. Vsak drugi dan močnatno jed. Tudi vina nam ne manjka. Zvečer dobim kuhanega vina. Sploh zelo dobro. Kaditi imam tudi vedno dosti. Največje veselje imamo zvečer, ko pride pošta in vsakdo pričakuje, da dobi veliko kart in pisem. Spimo navadno od 8. do 8. Naša podzemeljska soba je štirioglasta. Na eni strani leži pet mož, na drugi leže štirje. V enem kotu imamo ognjišče s primitivnim dimnikom. Če dežuje, si je treba platno za šotore položiti čez obraz. Ponoči nas ne zebe. Se lepo stisnemo in potegnemo koce čez ušesa. Navadno je med nami prav veselo in hudomušno razpoloženje. Seveda vedno kdo vprašuje, kdaj pojdemo domov... Z lepa lepa hvala za pošiljatev... Z električno lampo in z robci ste mi zelo ustregli — in pa sladkost vseh sladkosti — domače štruklje. Ves zamaknjen sem hrustal in tudi drugim dal pokusiti... »

— **Dolžnost naznanila.** Glasom ukaza c. kr. trgovskega ministrstva z dne 3. marca, so lastniki vseh množin sirove in goščene plinove (amonijakove) vode, žveplenokislega amonijaka in apnenega dušika (calciumcyanida) kar jih je, ter množine teh snovi, kar jih še pride zraven, po določilih tega ukaza pod dolžnostjo naznanila. Vsakdo, ki ima te snovi v zalogi, jih mora po stanju od 3. marca naznaniti pri politični oblasti I. instance do 18. marca, nadalje pa do 8. vsakega meseca in je v to svrhu porabljalni edino vzorce, ki se dobe pri političnih oblastvih I. instance. Vsakdo, ki naznanja te snovi, mora imeti posebno skladovno knjigo, v katero mora natančno vpisavati vsako izpremembo množine snovi. Te snovi se brez dovoljenja trgovskega ministrstva od 3. marca ne smejo niti prodajati, niti podelovati, razen, če se ne potrebujejo za izpolnjevanje vojaških naročil in pa v poljedelske namene in te le z dovoljenjem ministrstva. Za te vrste prošnji ni nikakih posebnih obrazcev. Kdor se temu ukazu ne bi pokoril, se kaznuje z denarno kaznijo do 5000 K, ali z zaporom do 6 mesecev.

— **Anonimne ovadbe o nedostatkih v vojaških bolnišnicah.** Pogosto se dogaja, da posamezniki o dejanskih ali le domnevanih nedostatkih v tej ali oni bolnišnici pošiljajo bolnišničnemu poveljstvu brezimne ovadbe. Tako ravnanje pa

le dokazuje, da dotičniki nimajo poguma za odkrit in pošten nastop. Odslej se na ovadbe brez podpisa s polnim imenom in označbe bivališča ovaditeljevega ne bo več oziralo. — Dr. Geduldiger, c. in kr. garnizijski šefzdravnik.

— **Nabirajte prazne steklenice mineralnih voda za »Rdeči križ«.** Avstrijska družba »Rdečega križa« je prevzela v svoj delokrog brezplačno dobavo potrebne velike množine naravnih zdravilnih voda za vojaške bolnišnice in je v to svrhu ustanovila na Dunaju centralo za preskrbo mineralne vode. Da pa more ta centrala svoj namen uspešno izvesti, je predvsem potrebno, brezplačno preskrbeti zadostno množino steklenic za mineralne vode. Občinstvo se radi tega nujno pozivlje, da naj vse razpoložljive prazne steklenice za mineralne vode da na razpolago ti občekoristni, našim bolnim vojakom namenjeni oskrbi. V prvi vrsti se pozivljejo zdravilišča, lekarne, drogerije, prodajalne delikates in mineralnih voda, potem hoteli, gostilne, kavarne itd., da podarijo take prazne steklenice; pa tudi pri marsikateri rodbini se bo nahajalo večje število takih praznih steklenic, ki jih bo rada oddala v omenjeni plemeniti namen. **Steklenice se prevzemajo na mestnem magistratu v stražnici, srednje poslopje, v pritličju.**

— **Pegasti legar v Ljubljani.** Včeraj smo poročali, da sta se v Ljubljani primerila dva slučaja pegastega legarja, eden v predilnici, drugi pa v nekem prenočevališču. Vedeli smo seveda natančno, kje se je ta slučaj primeril, a ker se nam je od merodajne strani sporočila želja, naj zapišemo, da se je slučaj zgodil v »nekem prenočevališču«, smo temu ugodili. Tako je storila tudi »Laibacher Zeitung«, dočim je »Slovenec« drugače postopal. Konstatiramo torej, da se je drugi slučaj pegastega legarja primeril v hotelu pri Slonu in da se v nobenem drugem prenočevališču ni nič takega primerilo. Ob enem pa bodi tudi pribito, da se je v hotelu pri Slonu vse desinficiralo in vse storilo, da se zatre vsak sled te bolezni.

— **Izdelovanje trpežnih živil iz svinjskega mesa.** Trpežna živila iz svinjskega mesa, t. j. gnjat, slanina in klobase, potrebujejo skrbnega pripravljanja, če naj se ohranijo za dalj časa. Gnjat in slanina se morata dobro soliti tudi v spodnjih plasteh. Pri tem je paziti, posebno pri gnjati, da se blago namaka v zadostno močni slanici, in sicer po velikosti za dobo 6 do 10 tednov. Ob začetku nasoljevanja je blago vseokrog, posebno ob tistih mesnih delih, ki niso pokriti s kožo, odrgniti s soljo. Tekom nasoljevanja je blago shranjevati, če mogoče v kletih pri 6° do 12° C. Pri višji toplini se lahko blago pokvari in slanica, pri nižji toplini se zakasni, oziroma popolnoma zadrži pronicanje soli v spodnje plasti. Po nasoljevanju se naj položita gnjat in slanina za pol dneva ali celi dan v vodo, da se sol deloma izgubi. Nato naj se dobro opereta. Pred prekaljevanjem naj se sušita v zračnem prostoru, če mogoče v prepihu, in sicer kakor je zrak vlažen, po več dni ali tednov. Klobase naj se suše takoj po izgotovitvi. Med sušenjem naj se blaga ne izpostavlja mrazu, vlačnemu zraku ali visoki toplini. Prekaljevanje blaga naj se izvrši počasi v hladnem, ne premočnem dimu, ki ga daje žagovina iz trdega lesa. Če se naj blago ohrani za dalj časa, se mora prekaljevati gnjat približno tri tedne, slanina do 2 tedna in klobase do enega tedna.

— **Koze.** Sanitetni oddelek notranjega ministrstva sporoča: Od 28. februarja do 6. marca je bilo na Dunaju naznanjenih 64 slučajev koz. Na Dunaju je bilo od začetka vojne pa do zdaj 968 slučajev koz, med temi 224 smrtnih slučajev. Razen tega je bilo v avstrijski državni polovici od 28. februarja do 6. marca naznanjenih 72 slučajev koz, med temi 4 slučaj v Knittelfeldu in en slučaj v St. Mihaelu, okraj Leoben. V Knittelfeldu je obolel neki vojak, v St. Mihaelu neki tujec iz Galicije, ostali so bili domačini.

— **Malo gledališče.** »Španska muha«, burka v treh dejanjih. Lepak nam ne izda avtorja, vidi se pa, da je stvarca za naš oder prirejena. Ima mnogo veselih mest in je do običajnega burkastega konca, kjer se vedno vse poroči in pobota ter zleze nazaj v življenjski dolgčas, prav zabavna in živahna. Priredbe ni mogoče presojati brez originala, zdi se pa nekoliko čudna tam, koder se imenuje ali nastopa asirijolog iz Višnje gore. Igralci so storili vsi, kar jim je bilo mogoče. Gospa Bukškova je bila zelo primerna gospa tovarnarja Cekina, od kraja do konca vnetja predsednica društva za povzdigo devštvu. Njena hčerka Pavla, gospodična Vera Danilova je igrala temperamentno ljubimko, ki ne odneha, dokler ne dobi, očetovega

blagoslova zase in za fanta, za katerega se je odločila. Srčkana ljubica je bila gospa Juvanova v vlogi mlade Gusti, hčerke državnega poslanca Burviga, ki ga je primerno opremil g. J. Čeko. Gospod Danilo je dosegel s svojo igralsko rafiniranostjo marsikak srečen in vesel trenotek in žel mnogo priznanja in smeha. Jaka je ugajal gosp. R. Železnik kot asirijolog Henrik Zajec. Po njegovi maski sodeč, po njegovih kretnjah in karakteriziranju govora, treba reči, da tiči v gospodu Železniku lep igralski talent. Gospod Peček je tekom večera pozabil, da je izpočetka dosledno sekal besede, bil pa je poleg tega, zlasti kar se figure in gest tiče, zabaven in prav dober tip preperelega in zmedenega Tidemajerja. Gospod Grom, gospod Trebar in vsi ostali naj dovolijo, da se jih skupno spominjamo. Obisk je bil slab, prijaznega večera neveden. Predstava ni niti v enem oziru zaostajala za sličnimi predstavami, ki smo jih doživljali pod raznimi vodstvi v deželni gledališču. — V nedeljo večer so igrali komedijo v treh dejanjih »Žena polkovnikova«, ki jo je po Laubeju za slovenski oder priredil g. Fran Govekar. Predstavo je vodil g. Danilo. Ta komedija operira s čudnimi efekti, prepolna je patetične žalosti in ogorčenosti. Nedeljski večer ni dosegal sobotnega, bil pa je na zunanji okusen in dobro obiskan. Debutirala je gospa Herma Gromova. Pozna se ji, da še ne obvladuje jezika, vendar je to znanje, ki ga nam je včeraj pokazala, dosti veliko in zanjo častno. Njen nastop je bil vse skozi umerjen, toaleta lepa. Odbarovanja je bila s šopkom in deležna obilnega aplavza. Nekoliko kratkočasijsa sprava na dan g. Danilo kot sluga Ivan in mestoma g. Peček kot notar Mrak. Sicer so tonili gg. igralci in igralki v deklamatorstvu žalosti, ogorčenosti itd. Dosedaj so kazale vse predstave resno stremeljenje in vestno skrb in delo. Sobota je bila pač najboljša. Priporočati je občinstvu, da posveti Malemu gledališču več pozornosti.

— Ljubljanske perice in kužne bolezni. Ko tozadevni novice v naši sobotni številki, se nam piše: Ker se je sprožila diskusija o vprašanju, kako bi bilo skrbeti za to, da se prepreči razširjanje kužnih bolezni potom perila in peric, naj kot dostavek priobčim, kaj je mestni magistrat ljubljanski glede perila in peric ukrenil leta 1866., ko se je po Ljubljani širila kolera. Tedanji župan dr. Costa je dne 20. septembra objavil odredbo, da od imenovanega dne perila, oblačil in posteljne oprave, ki je bila v dotiki z okuženci, nihče ne sme prati doma, niti tega ne sme dati prati komu drugemu, nego edino oblastno nastavljeni perici Tereziji Potočnikovi v šentpetrskem predmestju št. 149, ki ji je mestni magistrat strogo naročil, da mora sproti pobirati vse perilo, oblačila in posteljno opravo pri vseh okuženih in to izpirati po zdravstvenih predpisih. Kdor bi se tej odredbi ne pokoril, zapade strogi kazni. Obenem je določil tarifo za pranje okuženega perila (za rjuho 6 belic, za žensko krilo 6, za srajco ali spodnje hlače 4 itd.). Zaeno je magistrat kmetskim pericam iz okolice strogo prepovedal, perilo še nadalje odlagati pred Senkavcem, in jim velel, da ga morajo odkladati v zanašah v to svrhu prirele kolibe na sedanjem trgu Cesarja Jožefa. Kmetijske perice so se izprva nekaj upirale, ali magistrat jih je kmalu pomiril. »Novice« pišejo o tem dogodku tako: »le: Mestni magistrat je kmetskim pericam za odlaganje perila pripravil seljske ute. »Al nato je vstal grozen sunder in klepet, ker je nekdo poštene babice podšuntal, da bojo morale v utah po 7 godinarjev davka plačati na mesec, zraven tega pa še vsak teden po 15 krajcarjev posebej.«

— Iz Brež na Koroškem, kjer je, kakor smo že sročili javili, umrl črnovojniški enoletni prostovoljec Josip Tauber iz Ljubljane, se nam še poroča: Tauber je 4. t. m. zbolel in je bil 7. t. m. že na mrtvaškem odru. V Brežah je bil v prostovoljski šoli. Nagla smrt mirnega mladeniča je vse njegove tovariše silno pretresla.

— V počaščenje spomina rajnega rodoljuba gosp. Evgena Vilharja, je podaril in nabral nadučitelj gospod Dragotin Česnik v Knežaku, 30 K; gospod Sterle iz Koritnic pa podaril 5 K v korist podružnice Rdečega križa v Cesarja Franca Jožefa zavetišču je samo dopolnilo od 9.—12. odprto.

Na gimnaziji v Kranju je napravil dne 6. t. m. maturo gosp. Rudolf Krašna iz Ljubljane.

Umrl je v železnih odtoni c. k. nadpoštar gosp. Bogomir Hel-

mich. Cenjenim rodbinam naše iskreno sožalje!

Premogari — dezertar. 32letni premogari M. Novak v Trbovljah je bil kot črnovojniški delavec zaposlen v trboveljskem premogokopu, pa je samolastno zapustil delo. To se je spoznalo kot dezertiranje. Novak je prišel pred vojaško sodišče in je bil obsojen na pet mesecev težke ječe.

Nepoštena kuharica. Kuharica Ivana Lešnik je v Radgoni nekemu gostilničarju ukradla 1200 K in šla v Maribor, kjer pa so jo kmalu zasledili in jo zaprli.

Preskrba Haloz s kruhom. Draginja moke in kruha je letos posebno hudo zadela Haloze. Večina haloškega prebivalstva je navezana glede moke na dovoz od drugod in mu že v navadnih razmerah trda gre za kruh. Letos so se te razmere še posostile in treba je bilo energične pomoči od vlade. Vodja ptujskega okr. glavarstva gosp. dr. Evgen pl. Netolizcka se je za Haložane toplo zavzel. Obrnil se je na lastnika edinega večjega paromlina v ptujskem političnem okraju, gosp. Jakoba Zadravca v Središču in posredilo se je še dobiti na Ogrskem 11 vagonov koruze, katero bodo dobivali Haložani iz Ptuj za v sedanjih razmerah zelo zmerno ceno po 18 K metrski stot. Haložani smo marljivemu našemu glavarju pl. Netolizcki in gosp. Jakobu Zadravcu za trud in pomoč zelo hvaležni ter prosimo, naj tudi v bodoče na nas revne pare ne pozabita.

V Gradcu je knjigovez Matija Maier, vživajoč zjutraj svojo kavo, začutil, da ima nenavaden okus. Dognalo se je, da je bil kavi premešan formalin. Prijeli so 16letnega vajenca, da je on poskusil svojega gospodarja zastrupiti, fant pa dolgi gospodarjevo ženo, da je ona to storila.

V Trbižu so v soboto aretirali črnovojniškega narednika Messnerja ter ga izročili garnizijskemu sodišču. Messner je bil vpokojen orožnik. Ob izbruhu vojne se je prostovoljno javil za vojaško službo in je bil pridružen rezervni bolnici v Trbižu. O vzroku njegove aretacije krožita, kakor piše »Kärntner Tagblatt«, dve verziji. Po prvi verziji je osumljen volunštva, po drugi verziji pa so ga prijeli, ker je baje odprl neko denarno pisno in si prilastil njega vsebino.

V Zadru v Dalmaciji so kavararnji zvišali cene kave. S tem so dosegli, da jim je izostala velika večina gostov. Ti pravijo, da imajo kavararnji že dovolj dobička od tega, da med vojno ne morejo plačevati inozemskih listov.

Višji intendant zagrebskega kralj. gledališča Vladimir pl. Treščec, ki se je nahajal nekaj mesecev kot veliki župan v Virovitici, je imenovan za velikega župana zagrebske županije ter prevzame zopet posle zagrebske intendanture.

Stara pesem pravstvena drama v 3 delih po slavnom romanu enakega imena Feliksa Philippa predvaja se od danes torika naprej v kinematografu »Ideal«. Glavno vlogo igra Rudolf Christians s svojo poznano nedosežno umetnostjo. Mici Pacia igra njegovo ženo z njej pristno živahnostjo. Film je nekaj nenavadnega.

Književnost.

— »Veda« ima v št. 1. novega (petega letnika) sledečo vsebino: Dr. Fran Čadež: Naravoslovje, tehnika in vojna; Viktor Bežek: Resnicoljubnost, močnatost, delavnost — v domači vzgoji; Bogumil Vošnjak: Knjiga o ogrskem narodnem vprašanju; Karel Ozvald: Praktični psiholog — nov poklic; dr. Dragotin Lončar: Iz življenjske filozofije Carlylova; Boris Zarnik: In memoriam A. Weissmann; dr. Ivan Prijatelj: V zaščiti; dr. Ivan Mohorič: Še nekaj k Prešernovi kritiki »Luna sila«; Ivan Koštil: Začetna poglavja iz slovenske srednješolske slovnice; A. Ivančič: Problem sreče v Cankarjevem »Potepuh Marko in kralj Matjaž«; Karel Ozvald: Teodor Lipps; Veda o nečem, česar ni vredno vedeti; Šolska občina v ljudski šoli; Ivan Koštil: Zeitschrift für österr. Volkskunde in slovansko narodoznanstvo; Bogumil Vošnjak: Otomanska Azija in armensko vprašanje. Iz uredništva. Jos. Stritar: Za poštenje.

— Karte Varšave, Pariza in Londona z bližnjimi okolici so izšle v založbi G. Freytag & Bernot na Dunaju, VII., Schottenfeldgasse 62. Vsaka karta stane 20 vinarjev, po pošti pa 5 vin. več, vse tri karte skupaj pa s poštnino 70 vinarjev. — Posebno dobro bo služila karta Varšave z okolico, ki ima označene do Plocka, Lowicza na zapadu in do Radoma na jugu tudi manjše kraje.

— Zemljevid Bukovine, kjer so naše junaške čete nedavno tega izvajale lepe uspehe, je izdala tiskarna G. Freytag & Bernot na Dunaju, VII., Schottenfeldgasse 62.

Karta je zelo natančna in izvršena v sedmih barvah. Velikost 40/55 cm. Dobro bo služila tako laikom, kakor vojakom. Cena je razmeroma zelo nizka — 30 vin., po pošti 35 vin.

— Hickmannov žepni atlas. Zna na tvrda G. Freytag & Bernot na Dunaju, VII., Schottenfeldgasse 62, je pravkar izdala za leto 1915. Univerzalni žepni atlas profesorja Hickmanna. Atlas obsega 66 mnogobarvnih tabel in 64 strani besedila. Poleg zemljevidov vseh peterih svetovnih delov, ima atlas karte vseh evropskih držav ter obilico tabel, diagramov in zemljevidov, ki se nanašajo na zemljepisje, narodopisje, statistiko, gospodarstvo itd. Čitatelj dobi na vsako vprašanje, ki se tiče teh strok, v atlantu točen in jasen odgovor. V besedilu se izčrpno razpravlja med drugim o solnčnem sistemu, o zemeljski površini, o človeških pasmah in ljudskih plemenih, o verah, o jezikih in njih razširjenosti itd. Vse te članke grafično pojasnjujejo posebne barvne tabele. Atlas je vse pohvale vreden, zato priporočamo našim čitateljem, da si ga nabavijo, kar ga bodo zlasti v sedanjih časih prav s pridom lahko rabili. — Atlas stane 4 K 50 vin. Naroča se ga lahko v vseh knjigarnah ali pa tudi direktno pri sami založnici.

Razne stvari.

• Eksplozija v rudniku. V Cabelu del Buey na Španskem, se je v ondnotnem rudniku zgodila eksplozija, ki je zasula 1600 delavcev.

• Pomikanje papirja na Ruskem. Iz Varšave poročajo listi, da tam primanjkuje papirja, tako da so zmanjšali listi format za 3/4.

• Srbski princ Gjorgije, ki se je zdravil na Rivijeri, vstopi, kakor javljajo srbski listi, s 14. marcem v francosko armado.

• Mlin zgorel. Ogrski korespondenčni urad poroča iz Bekecsabab: Tukajšnji parni mlin Martin Rosenthalove delniške družbe je danes pogorel.

• Poslanec dr. Josip Smolaka izpuščen iz zapor. »Hrvat« javlja: Kakor izveemo, je bil državni in deželni poslanec dr. Josip Smolaka pred nekaj dnevi izpuščen iz zapor.

• Sekvestiranje nemške družbe v Rusiji. »Russkoje Slovo« poroča iz Kijeva, da je nemška električna družba, ki jo cenijo na 10 milijonov rubljev, končno sekvestrirana.

• Enoten kruh v Italiji. Italijanska vlada je odredila, da se sme v Italiji peči od 22. marca le ena edina vrsta kruha, ki se bo izdelovala iz zmesi, v kateri sme biti do 80% pšenične moke.

• Eksplozija na francoski torpedovki. »Petit Journal« javlja iz Cherbourga: Na krovu torpedovke »Frambre« je pri Barfleuru eksplodiral kotel. Štirje strojniki so bili težko opečeni. Torpedovko so še lahko spravili v Cherbourg.

• Arhangelsk. »Kölnische Ztg.« poroča, da se je izkazalo upanje Rusov in Angležev, da bosta Arhangelsk in Belo morje vsled nastopa milejšega vremena v kratkem odprta, kot goljufivo. Na severnem Ruskem je zopet pritisnil mraz do 20° pod ničlo.

• Škotski plavži. »Daily Chronicle« piše: Več škotskih jeklarj je prevzela vlada. Naročila angleške in francoske vlade prekašajo vsa dosedanja naročila. Škotske livarne so izjavile, da bodo morale vsled visokih cen premoga pogasiti vse plavže.

• Profesor iztrgal dijaku uho. Varaždinsko »Hrvatsko Pravo« javlja: Na tukajšnji gimnaziji je potegnil profesor Drakalič prvošolca Premužaja tako silno za uho, da mu ga je iztrgal. Zdravnik je dijaku uho sicer prišil na uho, toda deček je skoro popolnoma oglušil.

• Vojnopomočni urad, oddelek za propagando sta v Pešti posetila nadvojvoda Karel Štefan in njegova prejasna soproga nadvojvodinja Izabela ter si z velikim zanimanjem ogledala zlate in srebrne predmete, ki jih je darovalo prebivalstvo. Visoka dvojica je nakupila več predmetov.

• Pobegli ruski vjetniki. Iz vjetniškega taborišča v Sormoyu so te dni pobegli štirje ruski vojni vjetniki. V bližnjem gozdu so si nasakali drevesa ter napravili plave, s katerimi so prišli preko Donave. Med ubeglimi Rusi je bil en tesar in en sodar. Magyarovarsko orožništvo jih je prišlo pri Kisbodaku. Pobegli Rusi pravijo, da jih je prišlo domotožje.

• Ruski srpl. »Novoje Vremja« javlja: V poljedelskem ministrstvu vlada velika skrb glede nabave srpov. Sedem do 7 milijonov srpov, ki so jih dosedaj dobivali iz Nemčije, sedaj ne morejo izdelati v Rusiji. Samo nabava surovega materiala bi pressegla štirikratno ceno nemških srpov.

pov. Razen tega so vse tvornice v Rusiji tako preobložene z delom, da ni misliti na tako dobavo.

• Šola in vojna. V pruskem deželnem zboru je poslanec dr. Kaufmann, ki pripada katoliškemu centru, imel govor, v katerem je med drugim pripoznal, da je ljudska šola vcepila nemškemu vojaštvu v srca tisto domovinsko ljubezen, tisto vneto za državni blagor, tisti pogum in tisto spretnost, ki je sedaj tako sijajno posvedčuje na vseh bojiščih.

• Spor zaradi prvega potopitvenega nemškega podmorskega čolna. Med kapitanom Bellom in kapitanom parnika »Alston« Wyattom bo prišlo najbrže do spora, kateri izmed njiju je prvi potopil neki nemški podmorski čoln. Kapitan Wyatt trdi, da je potopil že 27. februarja v Kanalu neki nemški podmorski čoln ter zahteva za sebe razpisano nagrado.

• Verski pouk v maternem jeziku na Ogrskem. Korespondenčni urad javlja iz Budimpešte: Uradni list priobčuje naredbo naučnega ministra, ki določa, da se ima veronauk poučevati v ljudskih in ponavljalnih šolah v maternem jeziku. Tudi letna poročila in druge tiskovine v ljudskih šolah z nemadžarskim učnim jezikom naj bodo sestavljene razen v državnem jeziku tudi v jeziku dotične narodnosti.

• Koliko bo stala Francijo vojna? Francoski senator Perchot je izračunal, da bo izdala Francija do konca leta 1915. nad 20 milijard v vojne svrhe. K tej vsoti je prišteti še odškodnine za po vojni povzročeno škodo na francoskem ozemlju, ter rente za invalide in sivoce na bojiščih padlih vojakov. V to svrhu bo treba vstaviti v vsakoletni proračun najmanj 1 milijardo, kar bo tem občutnejše, ker živi država sedaj od svojega kapitala.

• Sistiranje našega izvoza v Ameriko. Kakor poročajo dunajski listi so obvestile nizozemske paroplovne družbe avstrijska transportna podjetja, da odklanjajo v bodoče z ozirom na stališče Anglije, prevajanje avstrijskega blaga v Ameriko. Tudi ameriške ladje prevzemajo blago, ki prihaja iz Avstrije le, če je deklarirano kot ameriška lastnina. — Avstrijski izvoz v Ameriko je znašal l. 1913: 70 milijonov kron, uvoz iz Amerike pa 323 milijonov kron.

• Eksplozija na Dunaju. V neki dunajski livarnici je včeraj zjutraj eksplodiral šrapnel, ki so ga smatrali za izstreljenega. Neki klepar iz Pottendorfa je prodal razne kovinaste odpadke, med katerimi je bil tudi šrapnel. Ko je klepar vrgel šrapnel z drugimi odpadki vred na tehtnico, se je pripetila grozna eksplozija. Vsa okna delavnice so bila razbita. Od treh oseb, ki so bile navzoče, je bila ena takoj mrtva, obe ostali pa, lastnica livarnice in klepar, pa težko ranjeni. Klepar je izpovedal, da je dobil šrapnel, ki je bil najbrže ruski, od nekega drugega kleparja v Pottendorfu. Najbrže ga je prinesel kak vojak z bojišča.

• Strah pred špijoni v Italiji. »Giornale d' Italia« piše o zakonskem načrtu o gospodarski in vojaški obrambi države v uvodniku o špijonaži, proti kateremu je ta zakonski načrt predvsem naperjen. V špijonažni službi so bili, kakor trdi list, ljudje različnih stanov: vojvode in marchesi, šanzonetke, komturi, kakor tudi hotelski natakarji, dame iz visoke aristokracije in velike kokote. Vsi ti tisoči oči ogledujejo, vsa ta ušesa poslušajo, vse te roke pišejo in njihovi paznosti ni ušlo nič, kar se tiče varnosti države. »Unajmo«, konča članek, »da bo ta zakon in predvsem njegova uporaba temeljito odstranila to rak-rano, ne da bi se pri tem bojevalo proti praznim strahovom.«

• Konec vojne bo 9. aprila. Tako je izračunal neki dopisnik lista »Der österr. Kaufmann«, ki je postavil nemška imena vojskujočih se držav v naslednji red:

DEUTSCHLAND
ÖSTERREICH
PORTUGAL
RUSSLAND
TÜRKEI
ENGLAND
FRANKREICH
JAPAN
MONTENEGRO
SERBIEN
BELGIEN

Če preberemo debelo tiskano črko, dobimo: »Neunte April.« Neverni Tomaži bodo seveda tudi v tem računu našli hibo. Portugalska namreč še ne šteje med vojskujoče se države in »neunte April« končno tudi ni pravilno nemško. Toda to so malenkostne stvari za onega, ki veruje v horoskopske.

• Duhovniki kot vojniki. Glede službovanja duhovnikov pri vojakih ni na Nemškem v vseh državah ena-

ko urejeno. V nekaterih državah služijo duhovniki kakor vsi drugi ljudje pri vojakih, v drugih imajo privilegij, da jim ni treba opravljati vojaške službe. Tako je na pr. na Pruskem, da protestantski duhovniki ne služijo pri vojakih. To pa protestantskim duhovnikom ni po volji. V zadnji seji pruskega deželnega zbora je namreč eden govornikov nastopil proti cerkveni upravi in je obsojal, da ne smejo duhovniki služiti pri vojakih, namreč kot pravi vojniki. Ta govornik je pri ti priliki povedal nekaj posebno zanimivega, da je namreč v sedanjih vojni padlo že 53 protestantskih duhovnikov samo iz Württemberg. Če se pomisli, da ima Württemberg le 2,500.000 prebivalcev in je velik del prebivalstva katoliške vere, če se pomisli, koliko je med protestantskimi duhovniki starih ali za vojno preslabotnih duhovnikov, potem se šele pokaže, kaj to pomeni, da je padlo 53 duhovnikov.

• Separatni mir med Rusijo, Ogrsko in Srbijo. To je naslov senzacionalne informacije, ki jo je priobčil eden izmed tistih najbolj informiranih ameriških listov, katerih zasluženo delovanje na časopisnem polju smo že opetovano v vzgledih predložili. Tokrat gre za informacije »velekega« argentinskega lista, ki izhaja v Rosario in se imenuje »La Argentina«. »Znameniti poznavalec evropskega položaja« Juan Nekeresd si je izbral »La Argentina«, da naznani svetu senzacionalni dogodek: separatni mir med Rusijo, Srbijo in Ogrsko. Zanesljivo poročilo se glasi: »Za konec novembra se je vršila v Ustranem gradu v Srbiji tajna entrevuja ruskih, srbskih in ogrskih državnikov. Srbijo je zastopal dr. Stara Hurica, ogrski delegat je bil vplivni statistik Szandor de Rosza. Delegati so se zedinili na naslednje pogoje: Ogrska prepusti Srbiji svoje južne dežele, se odtrga od Avstrije in sprejme ruski protektorat. Rusija se zaveže, podpirati prestolno kandidato popularnega in zaslužnega narodnega magnata Mikoša. Rusija ne zahteva od Ogrske nikake vojne odškodnine, pač pa se zavežejo ogrske čete, da preidejo na praznik grškega koledarja k ruski armadi. Ogrski delegat Szandor de Rosza je organiziral posebno agitacijo, ki naj nagovori ogrske armade k uporu proti Avstriji. Odposlanci slavnega ogrskega državnika so odšli na bojišče preoblečeni kot krošnjiari in prostovolci »Rdečega križa«. Eden izmed teh odposlancev je prispel po nesrečnem naključju v Argentino ter je izdal skrivnostno vsranogradskega dogovora informatorju lista »La Argentina«. Tega odposlanca so namreč zalotili Avstrijci baš ko se je kopal v velikem jezeru Palič in je torej odložil svoj kostum. Vendar pa se mu je posrečilo uiti: preplaval je jezero ter se rešil na srbsko obrežje. Od tam je bežal preko Grške in Genuje ter se pripeljal na parniku »Re Vittorio« v Argentino.« Tako se glasi senzacionalna vest »La Argentine«, ki je vzbudila onkraj morja zaslužno pozornost politikov, vojakov in državnikov. Škoda, da se je »znameniti poznavalec evropskih razmer« g. Juan Nekeresd že par dni nato zatekel v redakcijo nemškega lista, ki izhaja v Rosario ter ji je izročil naslednji, nič manj interesantni komentar: »Vsranograd ne eksistira samo v Srbiji, temveč nahaja se tudi v Argentini, kjer ga običajno označujejo z dvema 00. Stara Hurica je ženskega spola in spada med one dame, ki radi svoje starosti že nimajo več pravih uspehov na poth ljubezni. Szandor de Rosza je že davno umrl, statistik sicer ni bil, pač pa zavzema kot ropar Rosza Szandor znamenito mesto v statistiki ogrskih zločincev, ki je zaključila o njem šele takrat svoje račune, ko je končal svoje delovanje na vislicah. Popularni ogrski magnat baron Mikoš je znan tudi izven Ogrske kot titular za neštete madžarske papirirane dovipe, v seznamu plemenitnikov pa bi ga iskal zaman. Praznik grškega koledarja je dan, ki ga sicer označujejo s tujko »ad calendae greacas«. Jezero Palič je močvirje pri Subotici, odkoder vozi brzovlak še svojih dobrih 6 ur do Srbije. Končno je gospod Juan Nekeresd razrešil tudi uganko svojega madžarskega imena, ki se glasi v prevodu »Janez Neiščimec«. — Kaj je rekla »La Argentina«, tega nam žalibog ne pove nobena pratka.

Brzobjavna poročila.

Ponesrečen parnik.

Berolin, 8. marca. Iz Hamburga se poroča, da so potniki včeraj v Rotterdam dosegle tovornega parnika »Nieuwe Amsterdam« pripovedovali, da je nasel pri Dovru neki veliki parnik j 10.000 tonami na plitvino.

Prestolonaslednik odpotoval na severno bojišče.

Dunaj, 9. marca. Vrhovno armadno vodstvo. (Kor. urad.) Prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef je snoči odpotoval na severno bojišče.

PRETIRANO RUSKO POROČILO. — RUSKI USPEH PRI ZAKLISZYNU — NEUSPEH.

Dunaj, 9. marca. (Kor. urad.) Uradno se razglasi: Ruski komuniké z dne 5. marca prinaša kot poseben uspeh zavzetje sovražne utrjene pozicije južno od Zaklisyne. Ker se vsem tu v postev prihajajočem bojnem ozemlju v prejšnjih dneh ni vršila nobena večja akcija, more iti le za to - le afero, ki pa se ni izvršila južno od Zaklisyne, marveč na bojni fronti 15 km bolj proti vzhodu. Sovražnik je napadel 1 km pred našimi pozicijami stoječo črto vojnih straž neke naše vojne skupine v noči na 4. marca. Sedemsto do osemsto Rusov je prišlo pod zaščito teme in v hudem snežnem zametu preko nizine pred našo varnostno črto, se vzpelo po bližnjem vrhu navzgor in v kratkem boju premagalo eno izmed naših straž, ki se je, 20 mož močna, držala na tem mestu. Oporjeni od bojnega hrupa, so prihiteli deli sosednjih varstvenih čet, kakih 50 mož ter napadli s stranskim ognjem od obeh strani Ruse, ki so hitro zbežali ter se umaknili preko nizine, v kateri teče potok, pri čemer so pustili na mestu 22 mrtvih in več ranjenih. Stiranajst sovražnikov smo pri zasledovanju vjeli. Pri naših četah je bil 1 mož ubit, 5 jih je bilo ranjenih. Bolj zadaj ležečih lastnih pozicij sovražnik sploh ni napadel. Zato se more naslanjati poročilo o zavzetju utrjene sovražne pozicije le na brez dvoma tehnično utrjeno oporišče, v katerem je stala naša straža in katero so Rusi res zavzeli, seveda samo za prav kratak čas.

O operacijah proti Dardanelam.

Berolin, 8. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Z najbolje poučene strani nam poročajo o položaju pri Dardanelah to - le: Poročila angleške admiralitete, ki vedo povedati o znatnih uspehih zaveznikov pri napadih na Dardanele, so očitno samo proračunjena v to, da izvrše moralni pritisk na balkanske države in da napravijo razpoloženje med nevtralnimi državami. Dejansko pa doslej še nobena zavezniška ladja ni dospela do pasa, kjer so nameščene mine in niti ena mina dosedaj še ni bila polovljena. Izkrcevalni poskusi dne 5. marca pri Kumkale in Sedil Bahu so se popolnoma ponesrečili. Na obeh točkah so Turki napadali z balonetskimi napadi odbili, jih potisnili v morje ter jim zadali velike izgube. Notranji dardanelski fori še sploh niso posegli v boj. Razpoloženje v Carigradu je mirno in zaupljivo, politično in gospodarsko življenje se razvija normalno.

Carigrad, 8. marca. (Kor. urad.) »Taninov« dopisnik piše v svojem natančnem poročilu, da ni 14 dni trajajoče obstreljevanje turških baterij povzročilo prav nobene škode.

Carigrad, 8. marca. (Kor. urad.) Vojni minister Enver paša je včeraj inspiciral Dardanele in izrazil svojo zadovoljnost o živahni obrambi morskih ovin. Posetil je okrog 50 ranjenih, jih pohvalil, zlasti podčastnika Mehmeda, in jim izročil odlikovanja, katera jim je podelil sultan.

S kavkaškega bojišča.

Petrograd, 8. marca. (Kor. urad.) Poročevalec »Rieči« javlja svojemu listu:

V bojih na Kavkazu kažejo Turki presenetljivo trdovratnost in po-

gum, ki zaničuje smrt. Turkom pomaga tudi topografski položaj, ki ga izborni izrabljajo. Posebno izborni se bijejo carigradske čete. Poročevalec omemra neki mal oddelek turške armade, ki ni pred pretežno rusko premočjo niti pobegnil, niti se udal, marveč je do zadnjega trenutka vztrajal v bajonetnem boju in se dal pobiti do zadnjega moža, da si je imel priliko izprazniti svoje pozicije. Bolgarske odredbe proti epidemiji v Srbiji.

Sofija, 9. marca. (Kor. urad.) »Agence telegraphique bulgar« poroča: Sprico nevarnega razširjenja epidemičnih bolezni v Srbiji, je železniško ravnanstvo zahtevalo od najvišje zdravstvene oblasti, da se ukrenejo odredbe proti temu in da noben bolgarski vagon ne sme prestopiti srbskega ter noben srbski bolgarskega ozemlja.

Romunski izvoz živil.

Bukarešta, 9. marca. (Kor. urad.) Finančni minister je predložil zbornici načrt zakona, da naj se naloži carina na izvoz fižola, koruze in koruzne moke, prepove pa izvoz rži in ječmena.

100 mark = 60 rubljev.

Berolin, 8. marca. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Vrhovni poveljnik na vzhodu je določil za vse rusko ozemlje, ki so ga okupirale nemške čete nemški denar kot plačilo sredstva s prisilnim kurzum 100 mark za 60 rubljev.

Obletnica zavzetja Janine.

Pariz, 8. marca. (Kor. urad.) Neko atensko poročilo opisuje slavnost obletnice zavzetja Janine. Prebivalstvo je hodilo po atenskih cestah ter nazdravljalo kralju in Venizelosu.

Draginja v Rusiji.

Petrograd, 8. marca. (Kor. urad.) Tu je nastala znatna draginja vseh živil, zlasti za meso, maslo, rž in oves.

Mehika.

Frankobrod, 8. marca. Kakor poroča Reuter iz Washingtona, je celi diplomatski zbor v Mehiki sklenil, da zapusti glavno mesto.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. marca: Ana Marija Buh, hči trgovskega sotrudnika, 4 mesece, Metelkova ulica 19. — Erna Peterca, hči šolskega sluga, 11 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 5. marca: Ivan Hudorovič, cigan, 22 let, Miklošičeva cesta 11. Dne 5. marca: Josip Ramovš, bivši pastir, 42 let, Stara pot 3. — Egidij Penso, črnovojnik 97. pešpolka, v garnizijski bolnici Zaloška cesta 29. — Ferdinand Sartory, ključar v tobačni tovarni, 73 let, Vrtna ulica 22. — Milan Stojšič, pek v divizijski pekarni, Zaloška cesta 29.

Dne 6. marca: Marjeta Skodlar, hči orožniškega stražmojstra, 7 let, Na bičevji 21. — Kazimir Kahl, enoletni prostovoljec 20. lovskega bataljona, Zaloška cesta 29. — Ivana Rožnik, kuharica, 52 let, Škofja ulica 13. — Pavel Stralčič, črnovojnik 97. pešpolka, v garnizijski bolnici. — Fran Kadunc, dninar - hiralec, 40 let, Radeškega cesta 9.

Dne 8. marca: Marija Šebenik, zasebnica, 72 let, Poljanska cesta 44. Dne 9. marca: Elizabeta Rutar, tiskarjeva vdova, 82 let, Vrtna ulica 8.

Današnji list ohsema 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Velika
izbira rokavic in raznovrstnih
parfemov
O. BRAČKO
LJUBLJANA.
DUNAJSKA CESTA 12.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 5007 Srednji vetrični tlak 754 mm

Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura	Vetrovi	Nebo
8. 2. pop.	725.6	2.9	sl. jvzh.	oblačno
9. zv.	728.1	0.9	moč. vzh.	"
9. 7. zj.	70.4	-1.5	sr. jvzh.	"

Srednja včerajšnja temperatura 1.6°, norm. 2.4. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Trgovskega sotrudnika
mešane stroke, vojaščine prostega, ter

učenca in leteristinjo
sprejme
Oton Homan v Radovljici.
Ofertu naj se prilože izpričevala in navedejo zahteve. 633

Bolestnega srca in globoko potrli naznanjamo spodaj navedeni vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem prelužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, stari oče, brat, svak, tast in stric, gospod

Bogomir Helmich

c. kr. nadpoštar v Železnikih

danes zjutraj, dne 8. sušca ob 6. uri nagle smrti se odločil od tega truda polnega življenja v boljše bodočnost.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Železnikih.

ŽELEZNIKI, dne 8. sušca 1915. 634

Julija Helmich, soproga, Julij in Leo Helmich, c. kr. poštna oficijanta, sinova. Marija Mehora, Gizela Helmich, hčeri. Vasilav Helmich, c. kr. nadpoštar, brat. Karel Mehora, c. kr. poštni pristav, zet.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Zahvala.

Povedom tragične smrti po kolegu 15. januarja 1915 nesrečno ustreljenega, upalnjega, pri Tomaževem že preje težko ranjenega in za zopetni odhod na bojno polje pripravljenega tehnika, gospoda

Janko Tomec-a

c. in kr. rez. praporščaka 88. pešpolka v Pragi

si usojajo podpisano rodbina tem potom za obilne izraze sočaljja, za ogromni pogrebni sroved dne 24. februarja 1915 v Pragi ter za številno cvetje vsem darovalcem najtopleje zahvaliti. Poleg mnogih odličnih udeležnikov sprejema pa si usojamo še osobito zahvaliti se za zadnje spremstvo ranikega Njegovi M. gnificenci gospodu rektorju c. kr. češke visoke tehnične šole dr. ing. Ant. Kliru, prečistitemu gospodu mestnemu županu Vasilavu Rodnicku, ki mu je pri slovesu dal na lastno željo zadnji blagoslov Zahvaljujemo se za spremstvo številnemu častniškemu zboru 88. pešpolka z Hradčany (Praga IV) ter njegovi 2. nadomestni kompaniji, »Društvo kulturnih inženirjev, klub »Slovenskih tehnikov«, uradnikom pošte na Žižkovu, učiteljskemu zboru voditelice g. Pribilove. Za opetovane obiske v težki bolezni zahvaljujemo se poleg številnim drugim posebno še poživljalnemu gospodu polkovnemu zdravniku dr. Karliku, univerzitetnemu docentu gospodu dr. Dvorskemu. Šefu mestnega davčnega urada gospodu Janu Renes, čislanim rodbinam Vasilav Cihokovi, Josip Enerovi ter c. kr. profesorja Jindřich Blumauerjevi.

Neizrazna pa je naša zahvala še posebno šolski voditeljici gđc. Pribilovi in univerzitetnemu docentu dr. O. Faustku, ki so uprav očetovsko skrbeli za ranjkega in končno njegovemu najbližjemu prijatelju tehniku gospodu Ivanu Pribilu, ki mu je bil pravi usmiljeni brat. Torej opetovana presrečna zahvala vsem in za vse.

KRANJ-PRIMSKOVO, dne 8. marca 1915.

Zalujoča rodbina Meglič-Tomec.

Kot natakarka na račun

od litra 381

želi aližbe 10 let stare dekle.

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Samo trgovcem:

Zahtevajte ponudbe čisto svilnatih moških trikot životnikov in hlače. Jako aktualen predmet. Blago na zalogi. ALBERT MATZNER, Dunaj 1, Kohlmessegrasse 8/2.

Mala kmetija

v bližini mesta se odda pod ugodnimi pogoji

s 1. aprilom v najem. Naslov pove upr. »Sl. Nar.« pod št. 594.

Prodajalka

za trgovino papirja in

učenec

se iščeta za takoj. Ponudbe sprejema tvrdka Fr. Jglič, Ljubljana Mestni trg 11.

Službo kot šivilja ali k otrokom sprejme 573

mladenka

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Stanovanje

3 sobe, kuhinja ter s pritliklinami, se takoj ali z majem odda. 555

Kuhnova cesta št. 21.

Najboljša in najzdravejša

barva
za lase in brado

je dr. Drallea »MERIL«, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebšline itd.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodilom 1 krpno. Razpoljja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, madio, mil, medicinal. vin, spocialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvoz, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rosljova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožičevega javli. mostg. 18

V tej lekarni dobivate zdravila tudi člani bolniških blagajin južno železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolnišnice blagajne v Ljubljani.

637

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest da je Bog vsegamočni našega preljubega očeta, oziroma starega očeta in svaka, gospoda

FERDINANDA BURGER

posestnik na Keških poljanah

danes zjutraj po dolgi mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 72 let poklical k sebi.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v sredo, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Litiji.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Nikolaja v Litiji. 638

Draga pokojnika priporočamo v blag spomin.

Litija, dne 9. marca 1915.

Gabrijela Trkan roj. Burger, hči. — Anton Trkan, zet. — Martin Jerotin, svak. Vauki in vaukinje.

Več stanovanj

z eno ali več sobami, kuhinjo itd. se odda za takoj ali majev termin 485

v Kolizeju.

Št. 3700

Razglas.

Ker je cepljenje prašičev edino varstveno sredstvo proti rdečici, pozivlja mestni magistrat vse živinorejce, da tudi letos puste cepiti prašiče.

V to svrhu naj vaak priglasijo število prašičev, ki jih hoče imeti cepljene

vsaj do konec aprila t. l.

v mestni klavnic pri tamošnjem mestnem živinozdravniku.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 6. marca 1915.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

F. K. KAISER
puškar

LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 6

priporočajo svoje bogate
zalogo raznovrstnih pušk, samokresov, lovskih potrebščin
kakor tudi umetalni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naslanja st. p. n. oblistu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Iračo št. 2.

poleg Cevljarskega mesta.

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, irakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
LJUBLJANA KOTENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIPRAV. DR. FR. DERGANČ

Abs. jurist

z II. drž. izpitom, stenoğraf, strojepiseč,
izveščen v poslih odvet. pisarni,
sprejme takoj tudi začasno prim. službo.
Cenik ponudbe s pogoji pod „Jurist
1915/588“ na uprav. „Slov. Naroda“

Novi favoritni album

je razprodan.

Nova pošiljatev na potu.

M. RANTH, Marijin trg 3.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, 282

v hotelu „pri Maliču“

(I. nadstropje)

(nasproti glavni pošti)

se priporoča.

Zaloga angleškega blaga.

Adrija

drogerija in fotomannfaktura

Ljubljana, Selenburgova ul. 5

priporoča veliko zalogo

desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin,
Formalinove pastilje, karbolova kis-
lina, karbolovo apno.

Potrebščine za postrežbo
bolnikov in ranjencev,
obvez in gumastoga blaga,
konjaka, ruma in čaja.
Lysoform. Ftalinin. Perolin.

Vizitnice in kuverte s firmo

priporoča

„Narodna tiskarna.“

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izveček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju
tukajšnjega ravnateljstva s odaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem
poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki
brez prisilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se peljejo v Pulj, morajo imeti legitimacije od
C. k. poveljstva vojne inke v Pulju.

ODHOD iz Ljubljane glavni kolodvor,

samo osebni vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v

Trbiž.

8-05 dopoldne v Grosuplje (Kočevje),

Trebnje (St. Janža), Novo mesto, (Straže-

Toplice), Bubenjarc.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž.

12-52 popoldne v Grosuplje, Trebnje,

Novo mesto (Straže-Toplice), Bubenjarc.

6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Ce-

lovceč čez Salzburg na Dunaj.

6-35 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Treb-

nje, Novo mesto, Bubenjarc.

PRIBOD v Ljubljano glavni kolodvor,

osebni vlaki:

7-35 dopoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča).

8-56 dopoldne iz Novega mesta, Treb-

nje (St. Janža), Grosuplja (Kočevja).

11-16 dopoldne iz Trbiža, Jesenic, Kranja

2-35 popoldne iz Bubenjarcev, Novega

mesta (Straže-Toplice), Trebnje, Grosuplja

8-20 ponoči iz Trbiža, Jesenic, Kranja,

(Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straže-

Toplice, Trebnje (St. Janža), Grosuplja,

(Kočevja).

Kamniška železnica.

ODHOD z državnega kolod. ora v Kamnik

s mešanimi vlaki

7-40 dopoldne, 2-30 popoldne in ob

7-15 zvečer.

PRIBOD iz Kamnika v Ljubljano ob

6-42 zjutraj, 11-00 dopoldne in ob

6-15 zvečer.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

V naročbo priporočamo

prvi slovenski leposlovni mesečnik

LJUBLJANSKI ZVON

kateri izhaja že 34. leto.

„Ljubljanski zvon“

šteje med svojimi sotrudniki
naše najboljše pripovednike,
pesnike in kritike;

„Ljubljanski zvon“

poroča nepristransko o vseh
važnejših slovenskih in slo-
vanskih književnih novostih;

„Ljubljanski zvon“

si je tekom svojega 33let-
nega izhajanja pridobil v na-
šem slovstvu odlično mesto.

Naroča se:

Upravništvo „Ljub. zvona“ Ljubljana, Knaflova ul. 5.

Cena: Celoletno K 9.20, polletno K 4.60, četrtletno K 2.30.

Spičilo silno naraslih cen surovin smo primorani ceno

lysoformovega mila

zvišati komad
za 20 vinarjev.

Prosimo, si prijazno zapomniti, da komad lysoformovega
mila stane do nadalje K 1.20.

Cene lysoformovim razkuževalnim sredstvom
ostanejo za sedaj stare in sicer:

100 gr. steklenica K — 80	1 kilo steklenica K 4.60
250 „ „ „ 1.60	2 1/2 „ „ ročka „ 10.—
500 „ „ „ 2.80	4 1/2 „ „ „ 16.—

Doklej bomo te še nikoli zvišano ceno mogli držati, se
ne ve, vsekakor pa priporočamo svojim cenj. odje-
malcem, da si potrebščine za nekaj časa pokrijejo.

Lysoform-Werke, Ujpest.

manufakturistinjo
oziroma vojaščine prostega
manufakturista

z dobrimi spričevali. Vstop 15. marca
do 1. aprila.

Šuš. Kuharič, trgovec, Ormož.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na do-
živetje in smrt z manjšajočimi se
11 vplačili.

„SLAVIJA“

„... Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“

Rezervni fond K 60.780.720.13. — Isplačane odškodnine in kapitalije K 129.935.304.25.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poslanila dajati

čigar pisarne so v lasni ban-

čni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode ceni takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja
proti vlomski tatvini pod zelo ugod-
nimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavnica 8.000.000 kron. “

2530

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižico in na tekoči račun, ki niso
podvržene moratoriju ter jih obrest. od dne vloge po čistih
Vloge proti dvomesečni odpovedi se obrestujejo po 5%.

4 1 0
2 2 0

Kupuje in prodaja sročke, ivalute n vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.